

5. Sampasādanīyasuttaṃ သမ္ပသာဒနီယသုတ္တံ

(Faith Inspiring Discourse)

Sāriputtasīhanādo သာရိပုတ္တသီဟနာဒော

Brave Utterance of the Venerable Sāriputta အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ရဲရင့်သော စကားသံ

141. Evaṃ me sutam – ekaṃ samayaṃ bhagavā nāḷandāyaṃ viharati pāvārikambavane. Atha kho āyasmā sāriputto yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā sāriputto bhagavantaṃ etadavoca – “evaṃpasanno ahaṃ, bhante, bhagavati, na cāhu na ca bhavissati na cetaṛahi vijjati aññā samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññatāro yadidaṃ sambodhiya”nti. ၁၄၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဘဝနေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသီန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဧဝံပသန္နော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္မောဓိယ”န္တိ။

141. Thus have I heard:

Once the Bhagavā was dwelling in the mango grove of (the rich man) Pāvārika at Nāḷandā. At that time the Venerable Sāriputta went to the Bhagavā and after paying obeisance to him, sat down at a suitable place and spoke to him thus:

"Venerable Sir, this faith I have in the Bhagavā: that there never has been, there will not be nor is there now, any samaṇa or brāhmaṇa who can excel the Bhagavā in Enlightenment". ၁၄၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် -

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နာဠန္ဒာမြို့ ပါဝါရိကသူဌေး၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး လျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်ပြီးသောအသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

"မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဤသို့ ကြည်ညိုပါ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ပိုင်းခြား၍ သိတော်မူခြင်း၌ မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိဉာဏ်ရှိသော တစ်ပါးသော သမဏသည်လည်းကောင်း

ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း (ရှေးကလည်း) မရှိစဖူး၊ (နောင်လည်း) မရှိလတ္တံ့၊ ယခုလည်း မရှိ၊ ဤသို့ ကြည်ညိုပါ၏"ဟု (လျှောက်၏)။

142. “Uḷārā kho te ayaṃ, sārīputta, āsabhī vācā bhāsitā, ekaṃso gahito, sīhanādo nadito – ‘evaṃpasanno ahaṃ, bhante, bhagavati; na cāhu na ca bhavissati na cetaṛahi vijjati aññāso samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññātaro yadidaṃ sambodhiya’nti. Kiṃ te [kiṃ nu (sī. pī.), kiṃ nu kho te (syā.)], sārīputta, ye te ahesuṃ atītamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā, sabbe te bhagavanto cetasā ceto paricca veditā – ‘evaṃsīlā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃdhammā te bhagavanto ahesuṃ itipi , evaṃpaññā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃvihārī te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’”ti? “No hetam, bhante”.

“Kiṃ pana te [kiṃ pana (sī. pī.)], sārīputta, ye te bhavissanti anāgatamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā , sabbe te bhagavanto cetasā ceto paricca veditā, `evaṃsīlā te bhagavanto bhavissanti itipi, evaṃdhammā...pe... evaṃpaññā... evaṃvihārī... evaṃvimuttā te bhagavanto bhavissanti itipī’”ti? “No hetam, bhante”.

“Kiṃ pana te [kiṃ pana (sī. pī.)], sārīputta, ahaṃ etaṛahi aṛahaṃ sammāsambuddho cetasā ceto paricca vedito – ‘evaṃsīlo bhagavā itipi, evaṃdhammo...pe... evaṃpaññā ... evaṃvihārī... evaṃvimutto bhagavā itipī’”ti? “No hetam, bhante”.

“Ettha ca hi te, sārīputta, atītānāgatapaccuppannesu arahantesu sammāsambuddhesu cetopariyaññānaṃ natthi. Atha kiṃ caṛahi te ayaṃ, sārīputta, uḷārā āsabhī vācā bhāsitā, ekaṃso gahito, sīhanādo nadito – ‘evaṃpasanno ahaṃ, bhante, bhagavati, na cāhu na ca bhavissati na cetaṛahi vijjati aññāso samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññātaro yadidaṃ sambodhiya’”nti?

၁၄၂. “ဥဠာရာ ခေါ် တေ အယံ၊ သာရိပုတ္တ၊ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော၊ သီဟနာဒော နဒိ တော – ‘ဧဝံပသန္နော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္မောဓိယန္တိ။ ကိံ တေ [ကိံ နု (သီ. ပီ.)၊ ကိံ နု ခေါ် တေ (သျှာ.)]၊ သာရိပုတ္တ၊ ယေ တေ အဟေသုံ အတိတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – ‘ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံဓမ္မာ တေ ဘဂဝန္တော အ

ဟေသုံ ဣတိပိ ၊ ဧဝံပညာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံဝိဟာရီ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ””တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။

“ကိံ ပန တေ [ကိံ ပန (သီ. ပီ.)]၊ သာရိပုတ္တ၊ ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ၊ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ၊ `ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ၊ ဧဝံဓမ္မာ။ ပေ။ ဧဝံပညာ။ ဧဝံဝိဟာရီ။ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ””တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။

“ကိံ ပန တေ [ကိံ ပန (သီ. ပီ.)]၊ သာရိပုတ္တ၊ အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ - ‘ဧဝံသီလာ ဘဂဝါ ဣတိပိ၊ ဧဝံဓမ္မာ။ ပေ။ ဧဝံပညာ ။ ဧဝံဝိဟာရီ။ ဧဝံဝိမုတ္တာ ဘဂဝါ ဣတိပိ””တိ? “နော ဟေတံ၊ ဘန္တေ”။

“ဧတ္ထ စ ဟိ တေ၊ သာရိပုတ္တ၊ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယညဏံ နတ္ထိ။ အထ ကိံ စရဟိ တေ အယံ၊ သာရိပုတ္တ၊ ဥဠာရာ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ၊ ဧကံသော ဂဟိတော၊ သီဟ နာဒေ နဒိတော - ‘ဧဝံပသန္တော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတိ၊ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္မောဓိယ””န္တိ?

142. Indeed, Sāriputta, you make a noble, fearless speech, a definite statement (as if with personal

knowledge), and a bold utterance (like a lion's roar) thus: "Venerable Sir, this faith I have in the Bhagavā: that there never has been, there will not be nor is there now, any samaṇa or brāhmaṇa who can excel the Bhasavā in Enlightenment.'

Sāriputta, how is this? Are all those Homage--Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of bygone times rightly and fully known to you through knowing their minds with your mind thus: 'Such was their sila, practice of morality; “such was their Concentration (samādhi pakkhiya dhamma); such was their paññā, wisdom; such was how they abided in the attainment of cessation of Consciousness (nirodhasamāpatti); such was their emancipation?”

“Not so, Venerable Sir.”

And how is this, Sāriputta? Are all those Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of times to come rightly and fully known to you through knowing their minds with your mind thus:

“Such will be their sila, practice of morality; such will be their Concentration (samādhi pakkhiya dhamma); such will be their paññā, wisdom; such is how they will abide in the attainment of cessation

of Consciousness (nirodha samāpatti); such will be their emancipation'?

"Not so, Venerable Sir."

And how is this, Sāriputta? Am I, the present Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavā, rightly and fully known to you through knowing my mind with your mind thus: 'Such is the sīla, the practice of morality of the Bhagavā; such is his Concentration (samādhi kkhaya dhamma); such

is his paññā, wisdom; such is how he abides in the attainment of cessation of Consciousness (nirodha

samāpatti); such is his emancipation'?

"Not so, Venerable Sir."

Sāriputta, you do not have cetopariya ñāṇa, personal knowledge of the minds of the Homage-

-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of the past, the future and the present time. Then Sāriputta, without such knowledge how can you make a noble, fearless speech, a definite statement (as if with personal knowledge), and a bold utterance (like a lion's roar) thus:

"Venerable Sir, this faith I have in the Bhagavā: that there never has been, there will not be nor is there now, any samaṇa or brāhmaṇa who can excel the Bhagavā in Enlightenment'?

၈၄၂။ သာရိပုတြာ ချီးမွမ်းအပ်သော တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ဤစကားကို ဆိုပေ၏။ ကိုယ်တိုင် သိသကဲ့သို့ ဧကန္တသန္တိဋ္ဌာန်စကားကို ဆိုပေ၏။ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲရင့်သော စကားကို ကြုံးဝါးပေ၏- 'မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြည်ညိုပါ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ပိုင်း ခြား၍ သိတော်မူခြင်း၌ မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိဉာဏ်ရှိသော တစ်ပါးသော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း (ရှေးကလည်း) မရှိစဖူး၊ (နောင်လည်း) မရှိလတ္တံ့၊ ယခု လည်းမရှိ၊ (ဤသို့ ကြည်ညိုပါ၏ 'ဟု ရဲရင့်သော စကားကို ဆိုဘိ၏)။

သာရိပုတြာ ရှေးလွန်ပြီးသော အခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အကြင်မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူခဲ့ကုန်၏။ အလုံးစုံကုန်သော ထို မြတ်စွာဘုရားတို့ကို (သင်၏) စိတ်ဖြင့် (ထိုဘုရားသျှင်တို့၏) စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သင်သိသလော။ "ထို (ပွင့်တော်မူပြီးသော) မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏" ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ "ထို (ပွင့်တော်မူပြီးသော) မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "ထို (ပွင့်တော်မူပြီးသော) မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ " (ထိုပွင့်တော်မူပြီးသော) မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော နေခြင်း ရှိကုန်၏" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ "ထို (ပွင့်တော်မူပြီးသော)

မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏"ဟူ၍လည်းကောင်း (ပိုင်းခြား၍ သင်သိသလော ဟု မိန့်တော်မူ၏)။

"ဤသို့ မသိပါ မြတ်စွာဘုရား" (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ သို့ဖြစ်လျှင် နောင်အခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အကြင် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်လတ္တံ့၊ အလုံးစုံသော ထို မြတ်စွာဘုရားတို့ကိုကား (သင်၏) စိတ်ဖြင့် (ထိုဘုရားသျှင်တို့၏) စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သင်သိသလော။ "ထို (ပွင့် တော်မူလတ္တံ့ကုန်သော) မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော သီလရှိကုန်လတ္တံ့" ဟူ၍လည်းကောင်း "ဤသို့ သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်လတ္တံ့"ဟူ၍လည်းကောင်း "ဤသို့သော ပညာရှိ ကုန်လတ္တံ့"ဟူ၍လည်းကောင်း "ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်လတ္တံ့"ဟူ၍လည်းကောင်း "ထို (ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ ကုန်သော) မြတ်စွာဘုရား တို့သည် ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်လတ္တံ့" ဟူ၍လည်းကောင်း (ပိုင်း ခြား၍ သင်သိသလောဟု မိန့် တော်မူ၏)။

--

"ဤသို့ မသိပါ မြတ်စွာဘုရား" (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ သို့ဖြစ်လျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိ တော်မူသော ယခုထင်ရှားရှိသော ငါ့ကို သင်၏ စိတ်ဖြင့် (ငါ၏) စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သင်သိ သလော "မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သော သီလရှိတော်မူ၏" ဟူ၍လည်းကောင်း "ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိတော် မူ၏"ဟူ၍လည်းကောင်း "ဤသို့သော ပညာရှိတော်မူ၏"ဟူ၍လည်းကောင်း "ဤသို့သော နေခြင်းရှိတော်မူ၏" ဟူ၍လည်းကောင်း "မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိတော်မူ၏" ဟူ၍လည်းကောင်း (ပိုင်းခြား၍ သင်သိသလောဟု မိန့်တော်မူ၏)။

"ဤသို့ မသိပါ မြတ်စွာဘုရား" (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူ ကုန်သော အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော ဤမြတ်စွာဘုရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ဉာဏ်သည် သင့်အား မရှိ။ သာရိပုတြာ ထိုသို့ မရှိပါဘဲလျက် အဘယ့် ကြောင့် သင်သည် မြတ်သော တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော စကားကို ဆိုဘိသနည်း၊ ကိုယ်တိုင်သိသကဲ့သို့ သန္နိဋ္ဌာန် ဧကန္တစကားကို ဆို ဘိသနည်း၊ ရဲရင့်သော စကားကို ကြုံးဝါးဘိသနည်း။

"မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြည်ညိုပါ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ပိုင်းခြား၍ သိတော်မူခြင်း၌ မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိဉာဏ်ရှိသော တစ်ပါးသော သမဏ သည် လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း (ရှေးကလည်း) မရှိစဖူး၊ (နောင်လည်း) မရှိလတ္တံ့၊ ယခုလည်း မရှိ၊ ဤသို့ ကြည်ညိုပါ၏"ဟု (ရဲရင့်သော စကားကို ကြိုးဝါးဘိသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏)။

143. “Na kho me [na kho panetaṃ (syā. ka.)], bhante, atītānāgatapaccuppannesu arahantesu sammāsambuddhesu cetopariyāññāṇaṃ atthi. Api ca, me [me bhante (sī. pī. ka.)] dhammanvayo vidito. Seyyathāpi, bhante , raññīṇo paccantimaṃ nagaraṃ daḥhuddhāpaṃ [daḥhuddhāpaṃ (sī. pī. ka.)] daḥhapākāraṇaṃ ekadvāraṃ. Tatrassa dovāriko paṇḍito byatto medhāvī aññātānaṃ nivāretā, ñātānaṃ pavesetā. So tassa nagarassa samantā anupariyāyapathaṃ anukkamaṃāno na passeyya pākārasandhiṃ vā pākāravivaraṃ vā antamaso biḍāranikkhamanamattampi. Tassa evamassa – ‘ye kho keci oḍārikā pāṇā imaṃ nagaraṃ pavisanti vā nikkhamanti vā, sabbe te imināva dvārena pavisanti vā nikkhamanti vā’ti. Evameva kho me, bhante, dhammanvayo vidito. Ye te, bhante, ahesuṃ atītamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā, sabbe te bhagavanto pañca nīvaraṇe pahāya cetaso upakkilese paññāya dubbalīkaraṇe catūsu satipaṭṭhānesu suppatiṭṭhitacittā, satta sambojjhaṅge yathābhūtaṃ bhāvetvā anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhiṃsu. Yepi te, bhante, bhavissanti anāgataṃmaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā, sabbe te bhagavanto pañca nīvaraṇe pahāya cetaso upakkilese paññāya dubbalīkaraṇe catūsu satipaṭṭhānesu suppatiṭṭhitacittā, satta sambojjhaṅge yathābhūtaṃ bhāvetvā anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambujjhissanti. Bhagavāpi, bhante, etarahi araṇaṃ sammāsambuddho pañca nīvaraṇe pahāya cetaso upakkilese paññāya dubbalīkaraṇe catūsu satipaṭṭhānesu suppatiṭṭhitacitto satta sambojjhaṅge yathābhūtaṃ bhāvetvā anuttaraṃ sammāsambodhiṃ abhisambuddho.

၁၄၃. “န ခေါ် မေ [န ခေါ် ပနေတံ (သျှာ. က.)]၊ ဘန္တေ၊ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ သု စေတောပရိယဉာဏံ အတ္ထိ။ အပိ စ၊ မေ [မေ ဘန္တေ (သီ. ပီ. က.)] ဓမ္မန္တယော ဝိဒိတော။ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ ရညော ပစ္စန္ဓိမံ နဂရံ ဒဠုဒ္ဓါပံ [ဒဠုဒ္ဓာပံ (သီ. ပီ. က.)] ဒဠုပါကာရတောရဏံ ဧကဒ္ဓာရံ။ တတြဿ ဒောဝါရိကော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ၊ ဉာတာနံ ပဝေသေတာ။ သော တဿ နဂရဿ သမန္တာ အနုပရိယာယပထံ အနုက္ကမမာနော န ပသေယျ ပါကာရသန္တိ ဝါ ပါကာရဝိဝရံ ဝါ အန္တမသော ဗိဠာရနိက္ခမ နမတ္ထမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ – ‘ယေ ခေါ ကေစိ ဩဠာရိကာ ပါဏာ ဣမံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣမိနာဝ ဒ္ဓာရေန ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ၊ ဘန္တေ၊ ဓမ္မန္တယော ဝိဒိတော။ ယေ တေ၊ ဘန္တေ၊ အဟေသု အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ၊ သတ္တ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူ

တံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိံ။ ယေပိ တေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကာရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ၊ သတ္တ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိံ။ ဘဂဝါပိ၊ ဘန္တေ၊ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပဉ္စ နိဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကာရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိံ။

143. "Venerable Sir, I do not have *cetopariya ñāṇa*, personal knowledge of the minds of the past, the future and, the presont Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās. Nevertheless, I do have the *dhhammanvaya ñāṇa*, knowledge by inference from personal experience.

"Suppose, Venerable Sir, there is a frontier fortress town of the king, with firm foundations, strongly fortified with ramparts and a single arched gateway. And there is a gate keeper, wise, intelligent, prudent, who would keep out the strangers he does not know and admit only those he knows. And as he patrols the path that encircles the fortress, he does not perceive a hole or a gap in the rampart wide enough to allow even a cat to pass through. Then this thought might occur to the gate keeper: Whatever big living things enter or leave the city they do so by this gate only. In the same way Venerable Sir, I have come to possess the *dhhammanvaya ñāṇa*, knowledge by inference from personal experience.

"Venerable Sir, al the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of the past had abandoned the Hindrances that defile the mind and weaken the intellect, had well established their minds in the practice of the Four Methods of Steadfast Mindfulness, had truly cultivated the Seven Factors of Enlightenment and had fully attained the unsurpassed knowledge of the highest Path, and the supreme Enlightenment.

“And Venerable Sir, all the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened Bhagavās of the future will abandon the Hindrances that defile the mind and weaken the intellect, will have their minds well established in the practice of the Four Methods of Steadfast Mindfulness, will truly cultivate the Seven Factors of Enlightenment and will fully attain the unsurpassed knowledge of the highest Path, and the supreme Enlightenment.

"And Venerable Sir, the present Homage-Worthy and Perfectly Self-Enlightened Bhagavā also has abandoned the Hindrances that defile the mind and weaken the intellect, has well established his mind in the practice of the Four Methods of Steadfast Mindfulness, has truly cultivated the Seven Factors of Enlightenment and has fully attained the unsurpassed knowledge of the highest Path, and the supreme Enlightenment."

၁၄၃။ မြတ်စွာဘုရား ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၌ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ဉာဏ်သည် အကျွန်ုပ်အား မရှိပါ။ မြတ်စွာဘုရား ယင်းသို့ မရှိသော်လည်း ဟောအပ်သော တရားအစဉ်ကို လျှောက်၍ အကျွန်ုပ် သိပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဥပမာအားဖြင့် ခိုင်မြဲသော တံတိုင်းခြေရှိသော ခိုင်မြဲသော တံတိုင်း၊ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ရှိသော တံခါးတစ်ခုတည်းသာရှိသော နယ်ခြားမြို့သည် မင်းအား ရှိရာ၏။ ထိုမြို့၌ ပညာရှိသော လိမ္မာသော ထက်မြက်သော မသိသော (သူစိမ်းပြင်ပ) တစ်ပါးသူတို့ကို တားမြစ်တတ်သော သိသောသူတို့ ကို ဝင်စေတတ်သော တံခါးစောင့်သည် ရှိရာ၏။ ထိုတံခါးစောင့်သည် ထိုမြို့၏ ထက်ဝန်းကျင်၌ မြို့ပတ် လမ်းကို လှည့်လည် သည်ရှိသော် တံတိုင်းအဆက်အစပ်လပ်ရာကိုလည်းကောင်း တံတိုင်းကျိုးပေါက်ရာကို လည်းကောင်း အယုတ် ဆုံးအားဖြင့် ကြောင်ထွက်လောက်ရုံမျှကိုသော်လည်း မတွေ့ရာ။

ထိုတံခါးစောင့်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ရာ၏။ "ခပ်သိမ်းကုန်သော ကြီးသော သတ္တဝါတို့ သည် ဤမြို့ သို့ ဝင်သည်ဖြစ်စေ ထွက်သည်ဖြစ်စေ ဤတံခါးပေါက်ဖြင့်သာ ဝင်ကုန် ထွက်ကုန်ရာ၏"ဟု (အကြံဖြစ်ရာ၏)။

မြတ်စွာဘုရား ဤအတူသာလျှင် ဟောအပ်သော တရားအစဉ်ကို လျှောက်၍ အကျွန်ုပ်သိပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အကြင်မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လွန်ပြီးသောအခါ၌ ပွင့်တော်မူခဲ့ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော ထို မြတ်စွာဘုရားတို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိ ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပွားများကုန်၍ မိမိထက် လွန်သော ဉာဏ်ရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို သိတော်မူခဲ့ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အကြင် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လာလတ္တံ့သောအခါ၌ ပွင့်တော်မူကုန်လတ္တံ့။ ခပ်သိမ်းသော ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပွားများကုန်၍ မိမိထက် လွန်သောဉာဏ် မရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို သိတော်မူကုန်လတ္တံ့။

မြတ်စွာဘုရား ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ယခုပွင့်တော်မူဆဲ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပွားများ၍ မိမိထက်လွန်သော ဉာဏ်မရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ယခုအခါ၌ သိတော်မူ၏ (ဤသို့ လျှောက်၍ သိပါ၏)။

144. “Idhāhaṃ, bhante, yena bhagavā tenupasaṅkamiṃ dhammassavanāya. Tassa me, bhante, bhagavā dhammaṃ deseti uttaruttaraṃ paṇītapapaṇītaṃ kaṇhasukkasappaṭibhāgaṃ. Yathā yathā me, bhante, bhagavā dhammaṃ deseti uttaruttaraṃ paṇītapapaṇītaṃ kaṇhasukkasappaṭibhāgaṃ, tathā tathāhaṃ tasmīṃ dhamme abhiññā idhekaccaṃ dhammaṃ dhammesu niṭṭhamagamaṃ; satthari pasīdiṃ – ‘sammāsambuddho bhagavā, svākkhāto bhagavatā dhammo, suppaṭipanno sāvakasaṅgho’ti.

၁၄၄. “ဣဓာဟံ၊ ဘန္တေ၊ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံ ဓမ္မဿဝနာယ။ တဿ မေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဥတ္တရတ္တရံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ။ ယထာ ယထာ မေ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသိ ဥတ္တရတ္တရံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ။ တထာ တထာဟံ တသ္မိံ ဓမ္မေ အဘိညာ ဣဓေကစ္စံ ဓမ္မံ ဓမ္မေသု နိဋ္ဌမဂံ၊ သတ္တရိ ပသီဒိ – ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ သွာက္ခိတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော၊ သုပ္ပဋိပန္နော သာဝကသဃော’တိ။

144. "Venerable Sir, (at one time) I approached the Bhagavā to listen to the exposition on the Dhamma.

The Bhagavā then taught me the Dhammas, each one of which gets higher and higher and nobler and

nobler, comparing and contrasting that which is pure and white (meritorious dhammā) with that which is impure and dark (demeritorious dhammā).

Venerable Sir, the Bhagavā having taught me in diverse ways the Dhammas, each one of which gets higher and higher and nobler and nobler, comparing and contrasting that which is pure and white with that which is impure and dark, I have achieved Magga Knowledge in some of

the Dhammas (i.e., those pertaining to ariya disciples) and perfection in the understanding of the Four Noble Truths: thus I came to be convinced that the Bhagavā knows truly and well all the Dhammas, that the Dhamma has been taught well by the Bhagavā and that the disciples of the Bhagavā practise well what is taught them. And with this conviction comes my faith and devoted confidence in the Teacher.'

၁၄၄။ မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံ တရားနာရန် ချဉ်းကပ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အဆင့်ဆင့် မြင့်သည်ထက် မြင့်သော မြတ်သည်ထက် မြတ်သော မည်းညစ်သော 'သံကိလေသ' တရား ဖြူစင်သော 'ဝေါဒါန' တရားများ၏ (ပယ်အပ် ပယ်တတ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) ဆန့်ကျင်ဘက်ရှိသည်ကို (ပြု၍) ထိုအကျွန်ုပ်အား တရားကို ဟောတော်မူပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အကျွန်ုပ်အား အဆင့်ဆင့် မြင့်သည်ထက်မြင့်သော မြတ်သည်ထက် မြတ်သော မည်းညစ်သော 'သံကိလေသ' ဖြူစင်သော 'ဝေါဒါန' တရားတို့၏ (ပယ်အပ် ပယ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) ဆန့်ကျင်ဘက်ရှိသည်ကို (ပြု၍) တရားကို ဟော တော်မူပါ၏။ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဟောအပ်သော ထိုတရား၌ အချို့ (သာဝကဉာဏ်) တရားကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ သစ္စာတရားတို့၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သောကြောင့် "မြတ်စွာဘုရားသည် (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ၏။ တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူ၏"ဟု နှလုံးသွင်း၍ မြတ်စွာ ဘုရား၌ ကြည်ညိုပါ၏။

Kusaladhammadesanā ကုသလဓမ္မဒေသနာ

Exposition on the Faultless Dhammas ကုသိုလ်တရား ဒေသနာ

145. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti kusalesu dhammesu. Tatthime kusalā dhammā seyyathidaṃ, cattāro satipaṭṭhānā, cattāro sammappadhānā, cattāro iddhipādā, pañcendriyāni, pañca balāni, satta bojjhaṅgā, ariyo aṭṭhaṅgiko maggo. Idha, bhante, bhikkhu āsavānaṃ khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharati. Etadānuttariyaṃ, bhante, kusalesu dhammesu. Taṃ bhagavā asesamabhijñāti, taṃ bhagavato asesamabhijñāto uttari abhiññeyyaṃ natthi, yadabhijñānaṃ añño samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññatara assa, yadidaṃ kusalesu dhammesu.

၁၄၅. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ တတြိမေ ကုသလာ ဓမ္မာ သေယျထိဒံ၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊

ပဉ္စ ဗလာနိ၊ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ။ ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေ တောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ တံ ဘဂဝါ အသေသမဘိဇာနာတိ၊ တံ ဘဂဝတော အသေသမဘိဇာနတော ဥတ္တရိ အဘိညေယျံ နတ္ထိ၊ ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော အဿ၊ ယဒိ ဒံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။

145. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the faultless Dhammas by an exposition which

is of the highest excellence. And what are the faultless Dhammas? They are the Four Methods of Steadfast Mindfulness, the Four Supreme Efforts, the Four Bases of Psychic Potency, the Five Controlling Faculties, the Five Powers, the Seven Factors of Enlightenment and the Noble Path of Eight Constituents.

"In this Teaching, Venerable Sir, because of the destruction of the āsavas, moral intoxicants or taints, the bhikkhu realizes and attains by himself in the present life, the taint-free emancipation of the mind (*arahattaphala samādhī*) as well as the Insight emancipation (*arahattaphala paññā*), through Magga Knowledge.

"Venerable Sir, most excellent is this exposition on the faultless Dhammas. And the Bhagavā knows all these Dhammas in their entirety; there is nothing more to know beyond what the Bhagavā knows. And there is no one, whether samaṇa or brāhmaṇa, who can surpass the Bhagavā in the knowledge of these faultless Dhammas."

၉၁၄၅။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာအားဖြင့် ကုသိုလ်တရား တို့၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် အလွန်အကဲမရှိ မြင့်မြတ်ပါ၏။ ထိုစကားရပ်၌ ဤဆိုလတ္တံ့သည်တို့ကား ကုသိုလ်တရားတို့တည်း၊ ဤကုသိုလ်တရားတို့ဟူသည် အဘယ်နည်းဟူမူ -

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဣန္ဒြေငါးပါး ဗိုလ်ငါးပါး ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါး မြတ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါ တရားကင်းသော လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏။

မြတ်စွာဘုရား ကုသိုလ်တရားတို့၌ ဤဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ မြင့်မြတ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဒေသနာကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ပို

လွန်၍ သိအပ်သော တရားသည် မရှိ၊ ကုသိုလ် (ဗောဓိပက္ခိယ) တရားတို့၌ (အသျှင်ဘုရားတို့ မသိအပ်သော တရားကို) သိသော မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော တစ်ပါးသော သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း မရှိပါ။

Āyatanapaṇṇattidesanā အာယတနပဏ္ဏတ္တိဒေသနာ

Exposition on Classification of the Āyatanas, the Sense Bases အာယတနပညတ်ဒေသနာ

146. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti āyatanapaṇṇattīsu. Chayimāni, bhante, ajjhattikabāhirāni āyatanāni. Cakkhuñceva rūpā [rūpāni (ka.)] ca, sotañceva saddā ca, ghāṇañceva gandhā ca, jivhā ceva rasā ca, kāyo ceva phoṭṭhabbā ca, mano ceva dhammā ca. Etadānuttariyaṃ, bhante, āyatanapaṇṇattīsu. Taṃ bhagavā asesamabhijānāti, taṃ bhagavato asesamabhijānato uttari abhiññeyyaṃ natthi, yadabhijānaṃ añño samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññataro assa yadidaṃ āyatanapaṇṇattīsu.

၁၄၆. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာယတနပဏ္ဏတ္တိသု။ ဆယိမာနိ၊ ဘန္တေ၊ အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာနိ အာယတနာနိ။ စက္ခုဇ္ဇေဝ ရူပါ [ရူပါနိ (က.)] စ၊ သောတဇ္ဇေဝ သဒ္ဓာ စ၊ ဃာနဇ္ဇေဝ ဂနုဓာ စ၊ ဇီဝှာ စေဝ ရသာ စ၊ ကာယော စေဝ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ၊ မနော စေဝ ဓမ္မာ စ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အာယတနပဏ္ဏတ္တိသု။ တံ ဘဂဝါ အသေသမဘိဇာနာတိ၊ တံ ဘဂဝတော အသေသမဘိဇာနတော ဥတ္တရိ အဘိညေယျံ နတ္ထိ၊ ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော အဿ ယဒိဒံ အာယတနပဏ္ဏတ္တိသု။

146. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on the Classification of the Ayatanas, the sense bases, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, these internal sense bases and external sense bases are each of six kinds, namely,

1. Sensing part of the eye; visible object.
2. Sensing part of the ear; sound.
3. Sensing part of the nose; odour.
4. Sensing part of the tongue; taste.
5. Sensing part of the body; tangible object.
6. Mind; cognizable object.

"Venerable Sir, most excellent is this exposition on Classification of the Āyatanas. And the Bhagavā knows all these Dhammas in their entirety; there is nothing more to know beyond what

the Bhagavā knows. And there's no one, whether samaṇa or brāhmaṇa, who can surpass the Bhaguvā in the Knowledge of the Classification of the Āyatanas.”

၈ ၁၄၆။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာအားဖြင့် အာယတနကို သိစေ ခြင်းတို့၌ တရားကို ဟော၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဗာဟိရာယတနတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့ပါတည်း။

မျက်စိအကြည် 'စက္ခုပသာဒ' အဆင်း 'ရူပါရုံ'၊

နားအကြည် 'သောတပသာဒ' အသံ 'သဒ္ဒါရုံ'၊

နှာခေါင်းအကြည် 'ဃာနပသာဒ' အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ'၊

လျှာအကြည် 'ဇိဝှိပသာဒ' အရသာ 'ရသာရုံ'၊

ကိုယ်အကြည် 'ကာယပသာဒ' အတွေ့ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ'၊

အသိ 'မနောဝိညာဉ်' သဘောတရား 'မဗ္ဗာရုံ' တို့တည်း။

မြတ်စွာဘုရား အာယတနကို သိစေခြင်းတို့၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ မြင့် မြတ်ပါ၏။ ထို ဒေသနာကို မြတ်စွာဘုရားသည် အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာကို အကြွင်းမဲ့သိသော မြတ်စွာဘုရားအား (ထို့ထက်) ပိုလွန်၍ သိအပ်သော တရားသည် မရှိ၊ အာယတနကို သိစေခြင်းတို့၌ (အသျှင်ဘုရားတို့ မသိအပ် သော တရားကို) သိသော မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိဉာဏ်ရှိသော တစ်ပါးသော သမဏသည် လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း မရှိပါ။

Gabbhāvakkantidesanā ဂဗ္ဘဝက္ကန္တိဒေသနာ

Exposition on Modes of Taking Conception in a Mother's Womb အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေယူပုံ ဒေသနာ

147. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti gabbhāvakkantīsu. Catasso imā, bhante, gabbhāvakkantiyo. Idha , bhante, ekacco asampajāno mātukucchiṃ okkamati; asampajāno mātukucchismiṃ ṭhāti; asampajāno mātukucchihā nikkhamati. Ayaṃ paṭhamā gabbhāvakkanti.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco sampajāno mātukucchiṃ okkamati; asampajāno mātukucchismiṃ ṭhāti; asampajāno mātukucchimhā nikkhamati. Ayaṃ dutiyā gabbhāvakkanti.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco sampajāno mātukucchiṃ okkamati; sampajāno mātukucchismiṃ ṭhāti; asampajāno mātukucchimhā nikkhamati. Ayaṃ tatiyā gabbhāvakkanti.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco sampajāno mātukucchiṃ okkamati; sampajāno mātukucchismiṃ ṭhāti; sampajāno mātukucchimhā nikkhamati. Ayaṃ catutthā gabbhāvakkanti. Etadānuttariyaṃ, bhante, gabbhāvakkantīsu.

၁၄၇. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိသု။ စတသော ဣမာ၊ ဘန္တေ၊ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိယော။ ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဧကေစ္စော အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ သ္မိံ ဌာတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ ပဌမာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကေစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံသ္မိံ ဌာတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ ဒုတိယာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကေစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံသ္မိံ ဌာတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ တတိယာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကေစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံသ္မိံ ဌာတိ; သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ စတုတ္ထာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိသု။

147. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on the modes of taking conception in a mother's womb, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, there are four modes of taking conception in a mother's womb.

"Venerable Sir, in this world, a certain individual takes conception in a mother's womb unknowingly, remains in it unknowingly, and leaves it unknowingly. This is the first mode of taking conception in a mother's womb. (This refers to the conception of an ordinary person.)

"Again, Venerable Sir, in this world, a certain individual takes conception in a mother's womb knowingly, remains in it unknowingly, and leaves it unknowingly. This is the second mode

of taking conception in a mother's womb. (This refers to the conception of the eighty Great Disciples.)

'Again, Venerable Sir, in this world, a certain individual takes conception in a mother's womb knowingly, remains in it knowingly, and leaves it unknowingly. This is the third mode of taking conception in a mother's womb. (This refers to the conception of the two Chief Disciples and of a Pacceka Buddha.)

"Again, Venerable Sir, in this world, a certain individual takes conception in a mother's womb knowingly, remains in it knowingly and leaves it knowingly. This is the fourth mode of taking conception in a mother's womb. (This refers to the conception of a Supremely Enlightened Buddha.) Venerable Sir, most excellent is this exposition on the modes of taking conception in a mother's womb."

၁၄၇။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် အကြင်ဒေသနာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အမိဝမ်းဝယ် ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းတို့၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ မြင့်မြတ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် မသိမူ၍ (တွေဝေလျက်) အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်၏။ မသိမူ၍ (တွေဝေလျက်) အမိဝမ်း၌ တည်နေ၏။ မသိမူ၍ (တွေဝေလျက်) အမိဝမ်းမှ ထွက်ခွါ၏။ ဤသည် ကား ရှေးဦးစွာ အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် သိလျက် (မတွေဝေမူ၍) အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်၏။ မသိမူ၍ (တွေဝေလျက်) အမိဝမ်း၌ တည်နေ၏။ မသိမူ၍ (တွေဝေလျက်) အမိဝမ်းမှ ထွက်ခွါ၏။ ဤသည်ကား နှစ်ကြိမ်မြောက် အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် သိလျက် (မတွေဝေမူ၍) အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်၏။ သိလျက် (မတွေဝေမူ၍) အမိဝမ်း၌ တည်နေ၏။ မသိမူ၍ (တွေဝေလျက်) အမိဝမ်းမှ ထွက်ခွါ၏။ ဤသည်ကား သုံးကြိမ်မြောက် အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် သိလျက် (မတွေဝေမူ၍) အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်၏။ သိလျက် (မတွေဝေမူ၍) အမိဝမ်း၌ တည်နေ၏။ သိလျက် (မတွေဝေမူ၍) အမိဝမ်းမှ ထွက်ခွါ၏။ ဤသည်ကား လေးကြိမ်မြောက် အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတည်း။ မြတ်စွာဘုရား အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းတို့၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Ādesanavidhādesanā အာဒေသနဝိဓာဒေသနာ

Exposition on Modes of Reading Another Person's Mind တိုက်ရိုက်ညွှန်းခြင်း အစီအရင် ဒေသနာ

148. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti ādesanavidhāsu. Catasso imā, bhante, ādesanavidhā. Idha, bhante, ekacco nimittena ādisati – ‘evampi te mano, itthampi te mano, itipi te citta’nti. So bahuṃ cepi ādisati, tatheva taṃ hoti, no aññathā. Ayaṃ paṭhamā ādesanavidhā.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco na heva kho nimittena ādisati. Api ca kho manussānaṃ vā amanussānaṃ vā devatānaṃ vā saddaṃ sutvā ādisati – ‘evampi te mano, itthampi te mano, itipi te citta’nti. So bahuṃ cepi ādisati, tatheva taṃ hoti, no aññathā. Ayaṃ dutiyā ādesanavidhā.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco na heva kho nimittena ādisati, nāpi manussānaṃ vā amanussānaṃ vā devatānaṃ vā saddaṃ sutvā ādisati. Api ca kho vitakkayato vicārayato vitakkavipphārasaddaṃ sutvā ādisati – ‘evampi te mano, itthampi te mano, itipi te citta’nti. So bahuṃ cepi ādisati, tatheva taṃ hoti, no aññathā. Ayaṃ tatiyā ādesanavidhā.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco na heva kho nimittena ādisati, nāpi manussānaṃ vā amanussānaṃ vā devatānaṃ vā saddaṃ sutvā ādisati, nāpi vitakkayato vicārayato vitakkavipphārasaddaṃ sutvā ādisati. Api ca kho avitakkaṃ avicāraṃ samādhim samāpannassa [vitakkavicārasamādhisamāpannassa (syā. ka.) a. ni. 3.61 passitabbaṃ] cetasā ceto paricca pajānāti – ‘yathā imassa bhoṭo manosañkhārā paṇihitā. Tathā imassa cittassa anantarā imaṃ nāma vitakkaṃ vitakkessatī’ti. So bahuṃ cepi ādisati, tatheva taṃ hoti, no aññathā. Ayaṃ catutthā ādesanavidhā. Etadānuttariyaṃ, bhante, ādesanavidhāsu.

၁၄၈. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒေသနဝိဓာသု။ စတသော လူမာ၊ ဘန္တေ၊ အာဒေသနဝိဓာ။ လူမ၊ ဘန္တေ၊ ဧကစ္စော နိမိတ္တေန အာဒိသတိ – ‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော၊ ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော၊ ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။ သော ဗဟုံ စေပိ အာဒိသတိ၊ တထေဝ တံ ဟောတိ၊ နော အညထာ။ အယံ ပဌမာ အာဒေသနဝိဓာ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကစ္စော န ဟေဝ ခေါ နိမိတ္တေန အာဒိသတိ။ အပိ စ ခေါ မနုဿာနံ ဝါ အမနုဿာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ သဒ္ဓံ သုတွာ အာဒိသတိ - ‘ဧဝမိ တေ မနော၊ ဣတ္ထမိ တေ မနော၊ ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။ သော ဗ ဟံ စေပိ အာဒိသတိ၊ တထေဝ တံ ဟောတိ၊ နော အညဿာ။ အယံ ဒုတိယာ အာဒေသနဝိဓာ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကစ္စော န ဟေဝ ခေါ နိမိတ္တေန အာဒိသတိ၊ နာပိ မနုဿာနံ ဝါ အမနုဿာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ သဒ္ဓံ သုတွာ အာဒိသတိ။ အပိ စ ခေါ ဝိတက္ကယတော ဝိစာရယတော ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓံ သုတွာ အာဒိသတိ - ‘ဧဝမိ တေ မနော၊ ဣတ္ထမိ တေ မနော၊ ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။ သော ဗဟံ စေပိ အာဒိသတိ၊ တထေဝ တံ ဟောတိ၊ နော အညဿာ။ အယံ တတိယာ အာဒေသနဝိဓာ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကစ္စော န ဟေဝ ခေါ နိမိတ္တေန အာဒိသတိ၊ နာပိ မနုဿာနံ ဝါ အမနုဿာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ သဒ္ဓံ သုတွာ အာဒိသတိ၊ နာပိ ဝိတက္ကယတော ဝိစာရယတော ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓံ သုတွာ အာဒိသတိ။ အပိ စ ခေါ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိံ သမာပန္နဿ [ဝိတက္ကဝိစာရသမာဓိသမာပန္နဿ (သျှာ. က.) အ. နိ. ၃.၆၁ ပဿိတဗ္ဗံ] စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ - ‘ယထာ ဣမဿ ဘောတော မနောသင်္ခါရာ ပဏိဟိတာ။ တထာ ဣမဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဣမံ နာမ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတီ’တိ။ သော ဗဟံ စေပိ အာဒိသတိ၊ တထေဝ တံ ဟောတိ၊ နော အညဿာ။ အယံ စတုတ္ထာ အာဒေသနဝိဓာ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အာဒေသနဝိဓာသု။

148. “Furthermore , Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on the modes of reading another

person's mind, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, there are four modes of reading another person's mind.

"Venerable Sir, in this world, a certain individual reads another person's mind by means of visible signs and omens and says, 'You are thinking in this way; you have this thought in your mind. Your mind is thus.' In this way, he makes numerous readings of other people's minds and his readings turn out to be correct, not otherwise. This is the first mode of reading another person's mind.

"Venerable Sir, then again in this world, a certain individual reads another person's mind not by visible signs and omens, but by hearing sounds uttered by humans, non-humans or devas and says, "You are thinking in this way; you have this thought in your mind. Your mind is thus. In this way, he makes numerous readings of other people's minds and his readings turn out to be correct, not otherwise. This is the second mode of reading another person's mind.

"Venerable Sir, then again in this world, a certain individual reads another person's mind not by visible signs and omens nor by hearing sounds uttered by humans, non-humans or devas

but by hearing the mental vibrations produced by processes of initial thinking about an object (*vitakka*) and continued fixation of attention on it (*vicāra*) of the person concerned. Hearing thus, he says, 'You are thinking in this way; you have this thought in your mind. Your mind is thus.' In this way, he makes numerous readings of other people's minds and his readings turn out to be correct, not otherwise. This is the third mode of reading another person's mind.

"Venerable Sir, then again in this world, a certain individual reads another person's mind not by means of visible signs and omens nor by hearing sounds uttered by humans, non-humans or devas, nor by hearing the mental vibrations produced by processes of initial thinking about an object (*vitakka*) and continued fixation of attention on it (*vicāra*) of the person concerned. With his mind free from *Vitakka* and *Vicāra*, and fully concentrated, he discriminatively knows with his mind the mind of another person, thus : "This good person, having well established himself in volitional activities (such as sensation and perception), will be immediately directing his mind to (further) stages (such as *jhānas* and *maggas*). In this way he makes numerous readings of other people's minds and his readings turn out to be correct, not otherwise. This is the fourth mode of reading another person's mind. Venerable Sir, this exposition on the mode of reading another person's mind is of the highest excellence.""

၁၄၈။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် တရားကိုဟော၏။ သူတစ်ပါး၏ စိတ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း အစီအရင်တို့၌ ဖြစ်၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဤဆိုလတ္တံ့သည်တို့ကား သူတစ်ပါး၏ စိတ်ကို ထုတ်ဖော်ပြော ဆိုခြင်း အစီအရင် လေးပါးတို့ တည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် နိမိတ်ဖြင့် "သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ ကြံနေ၏။ သင်၏ စိတ်၌ ဤသို့ အကြံရှိ၏။ သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏"ဟု ညွှန်း၏။ ထိုသူသည် များ စွာဟော စေကာမူ ထို အကြောင်းသည် ဟောသည့်အတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်၏ (မှန်၏)။ တစ်ပါးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် မဖြစ် (အမှား မရှိ)။ ဤသည်ကား ရှေးဦးစွာသော တိုက်ရိုက်ဟောခြင်း အစီအရင်တည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် နိမိတ်ဖြင့် မဟော။ စင်စစ်သော်ကား လူ တို့၏လည်းကောင်း ဘီလူးရုက္ခိ၌တို့၏လည်းကောင်း နတ်တို့၏လည်းကောင်း အသံကို ကြား၍ "သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ ကြံနေ၏။ သင်၏ စိတ်၌ ဤသို့ အကြံရှိ၏။ သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏"ဟု တိုက်ရိုက်ဟော၏။ ထိုသူသည် များစွာ ဟောစေကာမူ ထိုအကြောင်းသည် ထိုဟော သည့်အတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်၏ (မှန်၏)။ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ် (အမှားမရှိ)။ ဤသည် ကား နှစ်ကြိမ်မြောက် တိုက်ရိုက်ဟောခြင်း အစီအရင်တည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် နိမိတ်ဖြင့်လည်း မဟော၊ လူ ဘီလူး ရက္ခိသ် နတ်တို့၏ အသံကို နားထောင်၍လည်း မဟော၊ စင်စစ်သော်ကား ကြံစည်စဉ်းစားသော သူ၏ ပျံ့လွင့်သော အကြံအစည်ကြောင့် ဖြစ်သော အသံကို ကြား၍ "သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ ကြံနေ၏၊ သင်၏ စိတ်၌ ဤသို့ အကြံရှိ၏၊ သင်၏ စိတ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏"ဟု တိုက်ရိုက်ဟော၏။ ထိုသူ သည် များစွာ ဟောစေကာမူ ထိုအကြောင်းသည် ထိုဟောသည့်အတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်၏ (မှန်၏)၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ် (အမှားမရှိ)၊ ဤသည်ကား သုံးကြိမ်မြောက် တိုက်ရိုက်ဟောခြင်း အစီ အရင်တည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သူသည် နိမိတ်ဖြင့်လည်း မဟော၊ လူ ဘီလူး ရက္ခိသ် နတ်တို့၏ အသံကို နားထောင်၍လည်း မဟော၊ ကြံစည်စဉ်းစားသောသူ၏ ပျံ့လွင့်သော အကြံအစည်ကြောင့် ဖြစ်သော အသံကို နားထောင်၍လည်း မဟော၊ စင်စစ်သော်ကား ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' မှ ကင်းသော သမာဓိသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ဖြင့် (သူတစ်ပါး၏) စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ "ဤအသျှင်သည် (နိဝရဏတို့ကို ပယ်ဖျောက်၍) မနောသင်္ခါရ (ဝေဒနာ သညာ)တို့ ကို ကောင်းစွာ ထားအပ်သည့် အတိုင်း ဤ (ဘာဝနာ) စိတ်၏ အခြားမဲ့၌ ဤမည်သော (ပဌမဈာန်စသည့်) စိတ်ကို ဖြစ်စေလတ္တံ့"ဟု သိ၏။ ထိုသူသည် များစွာ ဟောစေကာမူ ထိုအကြောင်းသည် ထိုဟောသည့် အတိုင်းသာလျှင် ဖြစ်၏ (မှန်၏)၊ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ် (အမှားမရှိ)၊ ဤသည်ကား လေးကြိမ်မြောက် တိုက်ရိုက်ဟောခြင်း အစီအရင် တည်း။ မြတ်စွာဘုရား တိုက်ရိုက်ဟောခြင်း အစီအရင်တို့ ၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Dassanasamāpattidesanā ဒဿနသမာပတ္တိဒေသနာ
Exposition on Attainment of Insight ဉာဏ်အမြင်သို့ ရောက်ခြင်း ဒေသနာ

149. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti dassanasamāpattīsu. Catasso imā, bhante, dassanasamāpattiyo. Idha, bhante, ekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya padhānamanvāya anuyogamanvāya appamādamanvāya sammāmanasikāramanvāya tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte imameva kāyaṃ uddhaṃ pādatalā adho kesamatthakā tacapariyantaṃ pūraṃ nānappakārassa asucino paccavekkhati – ‘atthi imasmiṃ kāye kesā lomā nakhā dantā taco maṃsaṃ nhāru aṭṭhi aṭṭhimiñjaṃ vakkhaṃ hadayaṃ yakaṇaṃ kilomakaṃ pihakaṃ papphāsaṃ antaṃ antaguṇaṃ udariyaṃ karīsaṃ pittaṃ semhaṃ pubbo lohitaṃ sedo medo assu vasā kheḷo siṅghānikā lasikā mutta’nti. Ayaṃ paṭhamā dassanasamāpatti.

“Puna caparaṃ , bhante, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe...
tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte imameva kāyaṃ uddhaṃ pādatalā
adho kesamatthakā tacapariyantaṃ pūraṃ nānappakārassa asucino paccavekkhati – ‘atthi
imasmim kāye kesā lomā...pe... lasikā mutta’nti. Atikkamma ca purisassa chavimaṃsalohitaṃ
aṭṭhiṃ paccavekkhati. Ayaṃ dutiyā dassanasamāpatti.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe...
tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte imameva kāyaṃ uddhaṃ pādatalā
adho kesamatthakā tacapariyantaṃ pūraṃ nānappakārassa asucino paccavekkhati – ‘atthi
imasmim kāye kesā lomā...pe... lasikā mutta’nti. Atikkamma ca purisassa chavimaṃsalohitaṃ
aṭṭhiṃ paccavekkhati. Purisassa ca viññāṇasotaṃ pajānāti, ubhayato abbocchinnaṃ idha loke
patiṭṭhitaṇca paraloke patiṭṭhitaṇca. Ayaṃ tatiyā dassanasamāpatti.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe...
tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte imameva kāyaṃ uddhaṃ pādatalā
adho kesamatthakā tacapariyantaṃ pūraṃ nānappakārassa asucino paccavekkhati – ‘atthi
imasmim kāye kesā lomā...pe... lasikā mutta’nti. Atikkamma ca purisassa chavimaṃsalohitaṃ
aṭṭhiṃ paccavekkhati. Purisassa ca viññāṇasotaṃ pajānāti, ubhayato abbocchinnaṃ idha loke
appatiṭṭhitaṇca paraloke appatiṭṭhitaṇca. Ayaṃ catutthā dassanasamāpatti. Etadānuttariyaṃ,
bhante, dassanasamāpattisu.

၁၄၉. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဒဿနသမာပတ္တိသု။ စတသော
ဣမာ၊ ဘန္တေ၊ ဒဿနသမာပတ္တိယော။ ဣမ၊ ဘန္တေ၊ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ
ပဓာနမန္ဓာယ အနုယောဂမန္ဓာယ အပ္ပမာဒမန္ဓာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဓာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိ ဖု
သတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္တကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာ
နပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ - ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော မံသံ နှာရု
အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ပာသံ အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရိသံ ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗ
ဗော လောဟိတံ သေဒော မေဒော အသု ဝသာ ခေဠော သိဃိနိကာ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။ အယံ ပဌမာ ဒဿန
သမာပတ္တိ။

“ပုန စပရံ ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာ
ဓိ ဖုသတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္တကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ

နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ - ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ။ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။
အတိက္ကမ္မ စ ပုရိသဿ ဆဝိမံသလောဟိတံ အဋ္ဌိ ပစ္စဝေက္ခတိ။ အယံ ဒုတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာ
ဓိ ဖုသတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ
နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ - ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ။ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။
အတိက္ကမ္မ စ ပုရိသဿ ဆဝိမံသလောဟိတံ အဋ္ဌိ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ပုရိသဿ စ ဝိညာဏသောတံ ပဇာနာတိ၊ ဥ
ဘယတော အဗ္ဗောဓိန္တံ ဣဓ လောကေ ပတိဋ္ဌိတဉ္စ ပရလောကေ ပတိဋ္ဌိတဉ္စ။ အယံ တတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာ
ဓိ ဖုသတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ
နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ - ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ။ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။
အတိက္ကမ္မ စ ပုရိသဿ ဆဝိမံသလောဟိတံ အဋ္ဌိ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ပုရိသဿ စ ဝိညာဏသောတံ ပဇာနာတိ၊ ဥ
ဘယတော အဗ္ဗောဓိန္တံ ဣဓ လောကေ အပ္ပတိဋ္ဌိတဉ္စ ပရလောကေ အပ္ပတိဋ္ဌိတဉ္စ။ အယံ စတုတ္ထာ ဒဿနသမာပ
တ္တိ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ဒဿနသမာပတ္တီသု။

149. "Venerable Sir, the Bnugavā then teaches the Dhamma on the attainment of different stages of

Insight, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, these are the four such stages of Insight.

"Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, in consequence of striving strenuously, steadfastly and perseveringly with mindfulness and right attentiveness, attains to the first jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way, the recluse contemplates on this body, from the soles of the feet up and from the crown of the head down, enclosed by the skin and full of multifarious impurities. 'There are in this body, hair of the head, hairs of the body, nails, teeth, skin, flesh, sinews, bones, marrow, kidneys, heart, liver, pleura, spleen, lungs, large intestine, small intestines, contents of the stomach, faeces, bile, phlegm, pus, blood, sweat, fat, tears, grease, saliva, nasal mucus, oil of the joints, urine. This is the attainment of the first stage of Insight.

"Then again, Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, in consequence of striving strenuously, steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the first jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way,...

(p)...oil of the joints, urine.' Then without contemplating on the skin, flesh and blood of the person, he contemplates on the skeleton. This is the attainment of the second stage of Insight.

"Then again, Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, in consequence of striving strenuously, steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the first jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way,...

(p)...oil of the joints, urine.' Then without contemplating on the skin, flesh and blood of the person, he contemplates on the skeleton. He knows the continuous flow of the stream of consciousness of a person from moment to moment. He also knows that the consciousness of a person not yet free from tanhā is present both in this existence and the next. This is the attainment of the third stage of Insight.

"Then again, Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, after striving strenuously, steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the first jhāna Concentration. When the mind has been concentrated in this way,... (p)...oil of the joints, urine. Then without contemplating on the skin, flesh and blood of the person, he contemplates on the skeleton. He knows the continuous flow of the stream of consciousness of a person from moment to moment. He also knows that the consciousness which is unaccompanied by kamma of a person free from tanhā is not present in this existence or the next. This is the attainment of the fourth stage of Insight. Venerable Sir, this exposition on attainment of Insight of the highest excellence."

၈၁၄၉။ မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဉာဏ်အမြင် (ဈာန် မဂ် အဆင့်ဆင့်) သို့ ရောက်ခြင်းတို့၌ အကြင် ဒေသနာအားဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ မြင့်မြတ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်အမြင် (ဈာန် မဂ် အဆင့်ဆင့်) သို့ ရောက်ခြင်းတို့သည် ဤလေးပါး တို့တည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း လုံ့လကို စွဲ၍ ဝီရိယကို စွဲ၍ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ မမေ့မလျော့ခြင်းကို စွဲ၍ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း ကို စွဲ၍ ထို (ကောဠာသကို သိခြင်း) အား လျောက်ပတ်သော ပဌမဈာန် သမာဓိကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ် သည် တည်ကြည် လတ်သော် ခြေဖဝါးအပြင်မှ အထက်၌၊ ဆံဖျားမှ အောက်၌၊ အရေပါးအဆုံးရှိသော အထူးထူး အပြားပြားသော အညစ်အကြေးဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကိုသာလျှင် ဆင်ခြင်၏။

"ဤငါ၏ ကိုယ်၌ ဆံပင်၊ အမွေး၊ လက်သည်း ခြေသည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ခြင်ဆီ၊ အညို့၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်တို့သည် ရှိကုန်၏"ဟု (စူးစိုက်

ဆင်ခြင်၏။ ဤသည်ကား (ဆံအစရှိသည်ကို စက်ဆုပ် ဖွယ်ဟု ရှုသဖြင့် ဖြစ်သော) ရှေးဦးစွာသော ဉာဏ်အမြင် (ဈာန် မဂ် အဆင့်ဆင့်) သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်တည်ကြည်လတ်သော် ခြေဖဝါးအပြင်မှ အထက်၌၊ ဆံဖျားမှ အောက်၌၊ အရေပါး အဆုံးရှိသော အထူးထူး အပြားပြားသော အညစ်အကြေးဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကိုသာလျှင် စူးစိုက်ဆင် ခြင်၏။

" ဤငါ၏ ကိုယ်၌ ဆံ၊ အမွေး၊ ခြေသည်း လက်သည်း။ပ။ အစေး၊ ကျင်ငယ်တို့သည် ရှိကုန်၏"ဟု (စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏)။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရေ၊ အသား၊ အသွေးကို လွန်၍လည်း အရိုးကို ဆင်ခြင်၏။ ဤသည်ကား (အရိုးကို စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု ရှုသဖြင့် ဖြစ်သော) နှစ်ခုမြောက်သော ဉာဏ်အမြင် (ဈာန် မဂ် အဆင့်ဆင့်) သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏ သည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ခြေဖဝါးအပြင်မှ အထက်၌၊ ဆံဖျားမှ အောက်၌၊ အရေပါး အဆုံးရှိသော အထူးထူး အပြားပြားသော အညစ်အကြေးဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကိုသာလျှင် စူးစိုက် ဆင်ခြင်၏။

" ဤငါ၏ ကိုယ်၌ ဆံ၊ အမွေး။ပ။ အစေး၊ ကျင်ငယ်တို့သည် ရှိကုန်၏"ဟု (စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏)။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရေ၊ အသား၊ အသွေးကို လွန်၍လည်း အရိုးကို ဆင်ခြင်၏။ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌လည်း ကောင်း တမလွန် လောက၌လည်းကောင်း တည်သော နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် မပြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိညာဉ် အလျင် (စိတ်အစဉ်)ကို လည်း သိ၏။ ဤသည်ကား သုံးကြိမ်မြောက် ဉာဏ်အမြင် (ဈာန် မဂ်အဆင့်ဆင့်) သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။

--

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏ သည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည်မှုကို ရ၏။ ယင်းသို့ စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် ခြေဖဝါးအပြင်မှ အထက်၌၊ ဆံဖျားမှ အောက်၌၊ အရေပါး အဆုံးရှိသော အထူးထူး အပြားပြားသော အညစ်အကြေးဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကိုသာလျှင် စူးစိုက် ဆင်ခြင်၏။ " ဤငါ၏ ကိုယ်၌ ဆံ၊ အမွေး။ပ။ အစေး၊ ကျင်ငယ်တို့သည် ရှိကုန်၏"ဟု (စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏)။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရေ၊ အသား၊ အသွေးကို လွန်၍လည်း အရိုးကို စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏။ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက ၌လည်းကောင်း တမလွန် လောက၌လည်းကောင်း မတည်သော နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ပြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိညာဉ်အလျင် (စိတ်အစဉ်) ကို လည်း သိ၏။ ဤသည်ကား လေးကြိမ်မြောက် ဉာဏ်အမြင် (ဈာန် မဂ် အဆင့်ဆင့်) သို့ ရောက်ခြင်းတည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်အမြင် (ဈာန် မဂ် အဆင့်ဆင့်) သို့ ရောက်ခြင်း တို့၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန် အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Puggalapaṇṇattidesanā ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိဒေသနာ
Expositio on Classification of Individuals ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်ခြင်း ဒေသနာ

150. “Aparam pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti puggalapaṇṇattīsu. Sattime, bhante, puggalā. Ubhatobhāgavimutto paññāvimutto kāyasakkhī ditṭhippatto saddhāvimutto dhammānusārī saddhānusārī. Etadānuttariyaṃ, bhante, puggalapaṇṇattīsu.

၁၅၀. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိသု။ သတ္ထိမေ၊ ဘန္တေ၊ ပုဂ္ဂလာ။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ပညာဝိမုတ္တော ကာယသင်္ခန္ဓိ ဒိဋ္ဌိပုတ္တော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော ဓမ္မာနုသာရီ သဒ္ဓါနုသာရီ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိသု။

150. "Venerable Sir, furthermore, the Bhagavā teaches the Dhamma on the classificatilon of individuals, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, there are these seven classes of individuals, namely, Ubhatobhāga Vimutta, one who becomes free from defilements both by the attainment of Arūpa Samāpatti and by the attainment of fruition knowledge (Arahatta-phala); Paññā Vimutta, one who is liberated by fruitlition knowledge (Arahatta-phala) through Vipassanā Insight only; Kāya Sakkhi, one who progressses in attainment from Sotāpatti-phala to Arahatta-magga through vipassanā meditation after achieving all eight jhāna attainments; Ditthippatta, one who progresses in attainment from Sotāpatti-phala to Arahatta-magga with Insight Knowledge predominant in his striving but without jhāna attainments; Saddhā Vimutta, one who progresses in attainment from Sotāpatti-phala to Arahatta-magga with faith predominant in his striving but without jhāna attainments; Dhammānusārī, one who attains Sotāpatti-magga with Insight Knowledge predominant in his striving; Saddhānusārī, one who attains Sotāpatti-magga with faith in the Four Noble Truths predominant in his striving.

"Venerable Sir, this exposition on the classification of individuals is of the highest excellence."

၁၅၀။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိစေခြင်းတို့၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။

အရူပသမာပတ် မဂ်ပညာ နှစ်ပါးစုံဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော 'ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ မဂ်ပညာဖြင့်သာ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော 'ပညာဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ နာမကာယဖြင့် ဝိမောက္ခရှစ်ပါးသို့ ရောက်၍ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုသော 'ကာယသင်္ခန္ဓီ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤကား ဒုက္ခ သစ္စာတည်း စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကို ကောင်းစွာ သိခြင်းသို့ ရောက်သော 'ဒိဋ္ဌိပုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤကား ဒုက္ခသစ္စာတည်း စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကို သက်ဝင်ယုံကြည်၍ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော 'သဒ္ဓါဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပညာရှေ့ဆောင်၍ အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေသော 'ဓမ္မာနုသာရီ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓါရှေ့ဆောင်၍ အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေသော 'သဒ္ဓါနုသာရီ' ပုဂ္ဂိုလ် (ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း)။

မြတ်စွာဘုရား ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိစေခြင်းတို့၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ် ပါ၏။

Padhānadesanā ပဓာနဒေသနာ

Exposition on Striving for Development of Factors of Enlightenment ပဓာနဗောဇ္ဈင် ဒေသနာ

151. “Aparam pana, bhante, etadānuttariyam, yathā bhagavā dhammam deseti padhānesu. Sattime, bhante sambojjhaṅgā satisambojjhaṅgo dhammavicayasambojjhaṅgo vīriyasambojjhaṅgo pītisambojjhaṅgo passaddhisambojjhaṅgo samādhisambojjhaṅgo upekkhāsambojjhaṅgo. Etadānuttariyam, bhante, padhānesu.

၁၅၁. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပဓာနေသု။ သတ္တိမေ၊ ဘန္တေ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပေက္ခိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ပဓာနေသု။

151. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on striving for development of the Factors of Enlightenment, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, these are the Seven Factors of Enlightenment: satiesambojjhanga, the Enlightenment factor of Mindfulness; dhammavicaya-sambojjhanga, the enlightenment factor of Investigative Knowledge of phenomena; vīriya-sambojjhanga, the enlightenment factor of Effort; pīti-sambojjhanga, the enlightenment factor of Delightful Satisfaction; passaddhi-sambojjhanga, the enlightenment factor of Serenity; samādhisambojjhanga, the enlightenment factor of Concentration; upekā-kā-sambojjhanga, the enlightenment-factor of Equanimity.

"Venerable Sir, this exposition on striving for development of Factors of Enlightenment is of the highest excellence."

၁၅၁။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် ပဓာန ဟူကုန်သော မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တရားတို့၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန် အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တရားတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။

မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အောက်မေ့ခြင်း 'သတိသမ္မောဇ္ဈင်'၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရား သဘောကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း 'ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်'၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်း 'ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်'၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်'၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းအေးခြင်း 'ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်'၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်း ဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိသ မ္မောဇ္ဈင်'၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အညီအမျှရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်'၊ (ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း)။

မြတ်စွာဘုရား 'ပဓာန' ဟူကုန်သော မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်တရားတို့၌ ထို ဒေသနာ သည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Paṭipadādesanā ပဋိပဒါဒေသနာ
Exposition on Practice of the Path အကျင့်ပဋိပဒါ ဒေသနာ

152. "Aparam pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti paṭipadāsu. Catasso imā, bhante, paṭipadā dukkhā paṭipadā dandhābhiññā, dukkhā paṭipadā khippābhiññā, sukhā paṭipadā dandhābhiññā, sukhā paṭipadā khippābhiññāti. Tatra, bhante, yāyaṃ paṭipadā dukkhā dandhābhiññā, ayaṃ, bhante, paṭipadā ubhayeneva hīnā akkhāyati dukkhattā ca dandhattā ca. Tatra, bhante, yāyaṃ paṭipadā dukkhā khippābhiññā, ayaṃ pana, bhante, paṭipadā dukkhattā hīnā akkhāyati . Tatra, bhante, yāyaṃ paṭipadā sukhā dandhābhiññā, ayaṃ pana, bhante, paṭipadā dandhattā hīnā akkhāyati. Tatra, bhante, yāyaṃ paṭipadā sukhā khippābhiññā, ayaṃ pana, bhante, paṭipadā ubhayeneva paṇītā akkhāyati sukhattā ca khippattā ca. Etadānuttariyaṃ, bhante, paṭipadāsu.

၁၅၂. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒာနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပဋိပဒာသု။ စတသော ဣမာ၊ ဘန္တေ၊ ပဋိပဒာ ဒုက္ခာ ပဋိပဒာ ဒန္တဘိညာ၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒာ ခိပ္ပဘိညာ၊ သုခါ ပဋိပဒာ ဒန္တဘိညာ၊ သုခါ ပဋိပဒာ ခိပ္ပဘိ

ညာတိ။ တတြ၊ ဘန္တေ၊ ယာယံ ပဋိပဒါ ဒုက္ခါ ဒန္တာဘိညာ၊ အယံ၊ ဘန္တေ၊ ပဋိပဒါ ဥဘယေနော ဟိနာ အက္ခိယတိ ဒုက္ခတ္တာ စ ဒန္တာ စ။ တတြ၊ ဘန္တေ၊ ယာယံ ပဋိပဒါ ဒုက္ခါ ခိပ္ပါဘိညာ၊ အယံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ပဋိပဒါ ဒုက္ခတ္တာ ဟိနာ အက္ခိယတိ ။ တတြ၊ ဘန္တေ၊ ယာယံ ပဋိပဒါ သုခါ ဒန္တာဘိညာ၊ အယံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ပဋိပဒါ ဒန္တာ ဟိနာ အက္ခိယတိ။ တတြ၊ ဘန္တေ၊ ယာယံ ပဋိပဒါ သုခါ ခိပ္ပါဘိညာ၊ အယံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ပဋိပဒါ ဥဘယေနော ပဏီတာ အက္ခိယတိ သုခတ္တာ စ ခိပ္ပတ္တာ စ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ပဋိပဒါသု။

152. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on the modes of practice of the

Path, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, these are the four modes of practice of the Path, namely, difficult practice ending in slow acquisition of Insight Knowledge; difficult practice ending in swift acquisition of Insight Knowledge; facile practice ending in slow acquisition of Insight Knowledge; facile practice ending in swift acquisition of Insight Knowledge.

"Venerable Sir, of those four modes of practice of the Path, when the practice is difficult and Insight Knowledge is acquired slowly, the mode of practice is regarded as poor for two reasons: difficulty in practice and slowness in acquisition of Insight Knowledge. When the practice is difficult and insight Knowledge is acquired swiftly, the mode of practice is regarded as poor because of difficulty in practice. When the practice is facile and Insight Knowledge is acquired slowly,

the mode of practice is regarded as poor because of slowness in acquisition of Insight Knowledge. When the practice is facile and the acquisition of Insight Knowledge is swift, the mode of practice is regarded as good for two reasons: facility in practice and swiftness in acquisition of Insight Knowledge.

"Venerable Sīr, this exposition on the modes of practice of the Path is of the highest excellence."

၁၅၂။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် 'ပဋိပဒါ' တို့၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ် ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပဋိပဒါတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

ဆင်းရဲစွာ ကျင့်ရ၍ နှေးသော အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်သော 'ဒုက္ခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာ'၊ ဆင်းရဲစွာ ကျင့်ရသော်လည်း လျင်သော အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်သော 'ဒုက္ခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ'၊ ချမ်းသာစွာ ကျင့်ရသော် လည်း နှေးသော အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်သော 'သုခပဋိပဒါဒန္တာဘိညာ'၊ ချမ်းသာစွာ ကျင့်ရ၍ လျင်သော အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်သော 'သုခပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာ' (ဤလေးပါးတို့တည်း)။

မြတ်စွာဘုရား ထို (ပဋိပဒါလေးပါး) တို့တွင် အကြင်ပဋိပဒါသည် ဆင်းရဲ၏၊ အသိဉာဏ်သည် နှေး၏၊
မြတ်စွာဘုရား ဤပဋိပဒါကို ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း နှေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း နှစ်ပါးစုံသော အကြောင်းကြောင့်ပင် ညံ့၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ထို (ပဋိပဒါလေးပါး) တို့တွင် အကြင်ပဋိပဒါသည် ဆင်းရဲ၏၊ အသိဉာဏ်သည် လျင်၏၊
မြတ်စွာဘုရား ဤပဋိပဒါကို ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ညံ့၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ထို (ပဋိပဒါလေးပါး) တို့တွင် အကြင်ပဋိပဒါသည် ချမ်းသာ၏၊ အသိဉာဏ်သည် နှေး၏၊
မြတ်စွာဘုရား ဤပဋိပဒါကို နှေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ညံ့၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ထို (ပဋိပဒါလေးပါး) တို့တွင် အကြင်ပဋိပဒါသည် ချမ်းသာ၏၊ အသိဉာဏ်သည် လျင်၏၊
မြတ်စွာဘုရား ဤပဋိပဒါကို ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း လျင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း နှစ်ပါးစုံသော အကြောင်းကြောင့် မြင့်မြတ်၏ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပဋိပဒါတို့၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန် အကဲ မရှိ၊
မြင့်မြတ်ပါ၏။

Bhassasamācārādidesanā ဘဿသမာစာရာဒိဒေသနာ
Exposition on Right Conduct in Speech နှုတ်အကျင့် ပဋိပဒါ ဒေသနာ

153. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti
bhassasamācāre. Idha, bhante, ekacco na ceva musāvādupasaññitaṃ vācaṃ bhāsaṃ na ca
vebhūtiyaṃ na ca pesuṇiyaṃ na ca sārambhajaṃ jayāpekkho; mantā mantā ca vācaṃ
bhāsaṃ nidhānavatiṃ kālana. Etadānuttariyaṃ, bhante, bhassasamācāre.

“Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti purisasīlasamācāre.
Idha, bhante, ekacco sacco cassa saddho ca, na ca kuhako, na ca lapako, na ca nemittiko, na ca
nippesiko, na ca lābhena lābhaṃ nijigīsanako [jijigīṃsanako (syā.), nijigīṃsitā (sī. pī.)],
indriyesu guttadvāro, bhojane mattaññī, samakārī, jāgariyānuyogamanuyutto, atandito,
āraddhāvīriyo, jhāyī, satimā, kalyāṇapaṭibhāno, gatimā, dhitimā, matimā, na ca kāmesu
giddho, sato ca nipako ca. Etadānuttariyaṃ, bhante, purisasīlasamācāre.

၁၅၃. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဘဿသမာစာရေ။ ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဧက
စွော န စေဝ မုသာဝါဒုပသဉ္စိတံ ဝါစံ ဘာသတိ န စ ဝေဘူတိယံ န စ ပေသုဏိယံ န စ သာရမ္ဘဇံ ဇယာပေက္ခေါ၊
မန္တာ မန္တာ စ ဝါစံ ဘာသတိ နိဓာနဝတိ ကာလေန။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဿသမာစာရေ။

“အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပုရိသသီလသမာစာရေ။ ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဧက
စွော သစ္စော စဿ သဒ္ဓေါ စ၊ န စ ကုဟကော၊ န စ လပကော၊ န စ နေမိတ္တိကော၊ န စ နိပ္ပေသိကော၊ န စ လာ
ဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနကော [ဇိဇိဂီသနကော (သျှာ.)၊ နိဇိဂီသိတာ (သီ. ပိ.)]၊ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွာရော၊ ဘောဇ
နေ မတ္တညူ၊ သမကာရီ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂမနယုတ္တော၊ အတန္တိတော၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ စျာယိ၊ သတိမာ၊
ကလျာဏပဋိဘာနေ၊ ဂတိမာ၊ ဓိတိမာ၊ မတိမာ၊ န စ ကာမေသု ဂိဒ္ဓေါ၊ သတော စ နိပကော စ။ ဧတဒနုတ္တရိ
ယံ၊ ဘန္တေ၊ ပုရိသသီလသမာစာရေ။

153. “Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhammā on right conduct in speech, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, in this world, a certain individual (with right conduct in speech) does not utter falsehood, does not indulge in calumny, avoids slander, does not speak disdainfully, nor merely to win an argument. He speaks only words of wisdom worthy to be treasured in the mind, and only at an appropriate time. “Venerable Sir, this exposition on right conduct in speech is of the highest excellence.”

Exposition on Right Moral Conduct

“Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on right moral conduct, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, in this world, a certain individual (with right moral conduct) speaks only the truth; is endowed with faith; refrains from deceitful pretensions (of attainments he does not possess), from flattery; does not practise subtle insinuation by signs and indications (for gain); does not use pressure (to get offerings); does not seek for more gain by cunning Offer of gifts. He is well guarded as to the sense faculties; moderate in eating; upright in deeds, words and thoughts. He applies himself to the practice and development of vigilance and is free of indolence or sloth. Strenuous and resolute, he abides in jhāna state and he is endowed with retentive memory. He is pleasant of speech and is intellectually equipped to attain to higher knowledge (not reached before), to carry and retain the Dhamma that has been learnt or heard, to draw inferences with mature wisdom. He remains free from sensual desire, is endowed with mindfulness and Insight knowledge. “Venerable Sir, this exposition on right conduct is of the highest excellence.”

၈ ၁၅၃။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် ကောင်းသော နှုတ်အကျင့်၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဤလောက၌ အချို့သူသည် မုသာဝါဒနှင့် စပ်သော စကားကို မဆို၊ ကွဲပြားစေ တတ်သော စကားကို မဆို၊ ကုန်းချောသော စကားကို မဆို၊ အမျက်ညှဉ်းဆဲခြုတ်ခြယ်သော စကားကို မဆို၊ အောင်နိုင်ခြင်း သို့ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍ မဆို၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍ နှလုံး၌ ထားသင့်သော စကားကို လျောက်ပတ်သောအခါ၌ ဆို၏။

မြတ်စွာဘုရား ကောင်းသော နှုတ်အကျင့်၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ၊ မြင့်မြတ် ပါ၏။

လူတို့၏ အကျင့် သီလ ဒေသနာ

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် လူတို့၏ သီလအကျင့်၌ တရားကို ဟော တော်မူ၏။ ထို ဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဤလောက၌ အချို့သူသည် မှန်သောစကား ရှိသည်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ လာဘ်အလို့ငှါ အံ့ဖွယ်ကိုလည်း မဖြစ်စေတတ်၊ မြှောက်ပင့်၍လည်း မပြော တတ်၊ အရိပ်အခြည် လည်း မပြတတ်၊ အတင်းအကြပ်လည်း မပြုတတ်၊ လာဘ်ဖြင့် လာဘ်ကိုလည်း မရှာမှီးတတ်၊ ဣန္ဒြေတို့၌ ပိတ် ထားသော တံခါးရှိ၏။ အစာ၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိ၏။ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးလုံးဖြင့် ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်လေ့ ရှိ၏။ နိုးကြားခြင်းငှါ ဘာဝနာနှင့် အမြဲယှဉ်လျက် နေ၏။ ပျင်းရိ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း မရှိ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိ၏။ ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိ၏။ သတိရှိ၏။ သာယာသောစကားရှိ၏။ မရောက်သေးသော တရားကို ရောက်စေ နိုင်သော ပညာရှိ၏။ သင်ဖူး ကြားဖူးသော တရားကို ဆောင်စွမ်းနိုင်သော ပညာရှိ၏။ ချိန်ဆနိုင်သော ပညာရှိ၏။ ကာမတို့၌ မတပ်မက်၊ သတိနှင့် လည်း ပြည့်စုံ၏။ ရင့်ကျက်သော ပညာနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

မြတ်စွာဘုရား လူတို့၏ သီလအကျင့်၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ် ပါ၏။

Anusāsanavidhādesanā အနုသာသနဝိဓာဒေသနာ Exposition on Modes of Instruction ဆုံးမနည်း ဒေသနာ

154. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti anusāsanavidhāsu. Catasso imā bhante anusāsanavidhā – jānāti , bhante, bhagavā aparaṃ puggalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā ‘ayaṃ puggalo yathānusiṭṭhaṃ tathā paṭipajjamāno

tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā sotāpanno bhavissati avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaṇo'ti. Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ puṅgalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā – 'ayaṃ puṅgalo yathānusiṭṭhaṃ tathā paṭipajjamāno tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā rāgadosamohānaṃ tanuttā sakadāgāmī bhavissati, sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā dukkhassantaṃ karissatī'ti. Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ puṅgalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā – 'ayaṃ puṅgalo yathānusiṭṭhaṃ tathā paṭipajjamāno pañcannaṃ orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā opapātiko bhavissati tattha parinibbāyī anāvattidhammo tasmā lokā'ti. Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ puṅgalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā – 'ayaṃ puṅgalo yathānusiṭṭhaṃ tathā paṭipajjamāno āsavānaṃ khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayamaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissatī'ti. Etadānuttariyaṃ, bhante, anusāsanavidhāsu.

၁၅၄. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အနုသာသနဝိဇာသု။ စတသော ဣမာ ဘန္တေ အနုသာသနဝိဇာ – ဇာနာတိ ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ အပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဉ္စ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော တိတ္ထံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏော’တိ။ ဇာနာတိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဉ္စ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော တိတ္ထံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေါသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိ ဘဝိဿတိ၊ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တော ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ’တိ။ ဇာနာတိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဉ္စ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော ပဉ္စန္ဒံ ဩရုဗ္ဗာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဘဝိဿတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ’တိ။ ဇာနာတိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဉ္စ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိ ပညာဝိမုတ္တိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ’တိ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အနုသာသနဝိဇာသု။

154. “Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on modes of instruction, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable — Sir, these are the four modes of Instruction.

Venerable Sir, the Bhagavā by the proper exercise of his own intuition knows in respect of another person: 'If this individual practises the Dhamma as taught by me, he will, consequent on complete destruction of the three fetters, become a Sotāpanna, a Stream-enterer, who is not liable to fall into miserable existences and states of woe and is assured of attaining the three higher levels of the Path.'

Venerable Sir, the Bhagavā by the proper exercise of his own intuition knows in respect of another person: "If this individual practises the Dhamma as taught by me, he will, consequent on complete destruction of the three fetters and attenuation of the grosser forms of passion, hatred and delusion, become a Sakadāgāmi, a Once-returner, who will in time achieve the complete ending of dukkha, after returning to this realm of human beings only once.

Venerable Sir, the Bhagavā by the proper exercise of his own intuition knows in respect of another person: 'If this individual practises the Dhamma as taught by me, he will, consequent on complete destruction of all the five fetters which lead to rebirth in the lower sensuous planes, become an Anāgāmi, a Non-returner, who will reappear as a spontaneously manifesting being in the Brahmā realm, whence he will not return but pass away into Nibbāna'.

"Venerable Sir, this Bhagavā by the proper exercise of his own intuition knows in respect of another person: "If this individual practises the Dhamma as taught by me, he will, consequent on complete destruction of the āsavas, moral intoxicants or taints, become an Arahant who realizes and attains by himself in the present life the taint-free emancipation of the mind (Arahattaphala Sāmādhī) as well as the Insight emancipation (Arahattaphala Paññā), through Magga Knowledge.'

Venerable Sir, this exposition on modes of Instruction is of the highest excellence."

၁၅၄။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် အကြင်ဒေသနာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမနည်းတို့၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမနည်းတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါဆုံးမသည့်အတိုင်း ကျင့်သည်ရှိသော် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့'တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါဆုံးမသည့်အတိုင်း ကျင့်သည်ရှိသော် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်း

ကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'၊ တွေခြင်း 'မောဟ'တို့၏လည်း ခေါင်းပါးသောကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် ငါဆုံးမသည့်အတိုင်း ကျင့်သည်ရှိသော် အောက်ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ နေ၍ ထို ဘုံ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိသော အနာဂါမ် ဖြစ် လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် ငါဆုံးမသည့်အတိုင်း ကျင့်သည်ရှိသော် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါ တရားကင်း သော လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ ပြည့်စုံစေ၍ နေသော ရဟန္တာ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမနည်းတို့၌ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Parapuggalavimuttiññāṇadesanā ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏဒေသနာ
Exposition on Emancipation-Knowledge Attainable by Other Individuals
တစ်ပါးသူတို့ လွတ်မြောက်သောဉာဏ် ဒေသနာ

155. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti parapuggalavimuttiññāṇe. Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ puggalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā – ‘ayaṃ puggalo tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā sotāpanno bhavissati avinipātadhammo niyato sambodhiparāyaṇo’ti. Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ puggalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā – ‘ayaṃ puggalo tiṇṇaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā rāgadosamohānaṃ tanuttā sakadāgāmī bhavissati, sakideva imaṃ lokaṃ āgantvā dukkhassantaṃ karissatī’ti. Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ puggalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā – ‘ayaṃ puggalo pañcannaṃ orambhāgiyānaṃ saṃyojanānaṃ parikkhayā opapātiko bhavissati tattha parinibbāyī anāvattidhammo tasmā lokā’ti. Jānāti, bhante, bhagavā paraṃ puggalaṃ paccattaṃ yonisomanasikārā – ‘ayaṃ puggalo āsavānaṃ khayā anāsavaṃ cetovimuttiṃ paññāvimuttiṃ diṭṭheva dhamme sayamaṃ abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissatī’ti. Etadānuttariyaṃ, bhante, parapuggalavimuttiññāṇe.

၁၅၅. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏေ။ ဇာနာတိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ - ‘အယံ ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏော’တိ။ ဇာနာတိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ - ‘အယံ ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဍံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒေသ မောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမီ ဘဝိဿတိ၊ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္ဓာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ’တိ။ ဇာနာတိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ - ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ပဉ္စန္ဒံ ဩရတ္တာဂိယာနံ သံ ယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဘဝိဿတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တဿှာ လောကာ’တိ။ ဇာနာတိ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ - ‘အယံ ပုဂ္ဂလော အာသဝါနံ ခယာ အနာ သဝံ စေတောဝိမုတ္တိ ပညာဝိမုတ္တိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရိဿတိ’တိ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏေ။

155. “Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on emancipation-knowledge attainable by other individuals, by an exposition which is of the highest excellence.

“The Bhigavā by the proper exercise of his own intuition knows in respect of another person: 'This individual, consequent on complete destruction of the three fetters, will become a Sotāpanna, a Stream-enterer, who is not liable to fall into miserable existences and states of woe and is assured of attaining the three higher levels of the Path.

“Venerable Sir, the Bhagavā by the proper exercise of his own intuition knows in respect of another person: "This individual, consequent on complete destruction of the three fetters and attenuation of the grosser forms of passion, hatred and delusion, will become a Sakadāgāmi, a Once-returner, who will in time achieve the complete ending of dukkha, after returning to this realm of human beings only once.'

"Venerable Sir, the Bhagavā by the proper exercise of his own intuition knows in respect of another person: 'This individual, consequent on complete destruction of all the five fetters which lead to rebirth, in the lower sensuous planes, will become an Anāgāmi, a Non-returner, who will reappear as a spontaneously manifesting being in the Brahmā, realm, whence he will not return but pass away into Nibbāna.'

“Venerable Sir, the Bhagavā by the proper exercises of his own intuition knows in respect of another person: 'This individual will, consequent on the complete destruction of the āsavas, moral intoxicants, become an Arahāt, who realizes and attains by himself in the present life the taint-free emancipation of the mind (Arahattaphala Samādhi) as well as the Insight emancipation (Arahattaphala paññā), through Magga Knowledge.'

“Venerable Sir, this exposition on emancipation-knowledge attainable by other individuals is of the highest excellence.””

၁၅၅။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်သော ဉာဏ်၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘော မရှိ သော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ် လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ် သာ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် အောက်ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင် အဖွဲ့'တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထိုဘုံ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိသော အနာဂါမ် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို "ဤပုဂ္ဂိုလ် သည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါကင်းသော လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ် နှင့် လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြု လျက် ရောက်၍ နေသော ရဟန္တာ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထိုထိုမဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောဉာဏ်၌ ထို ဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Sassatavādadesanā သဿတဝါဒဒေသနာ
Exposition on Eternity View သဿတဝါဒ ဒေသနာ

156. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti sassatavādesu. Tayome, bhante, sassatavādā. Idha, bhante, ekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte anekavihiṭṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati. Seyyathidaṃ, ekampi jātiṃ dvepi jātiyo tissopi jātiyo catassopi jātiyo pañcapi jātiyo dasapi jātiyo vīsampi jātiyo tiṃsampi jātiyo cattālīsampi jātiyo paññāsampi jātiyo jātisatampi jātisahassampi jātisatasahassampi anekānipi jātisatāni anekānipi jātisahassāni anekānipi jātisatasahassāni, ‘amutrāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto amutra udapādim; tatrāpāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto idhūpapanno’ti. Iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihiṭṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati. So evamāha – ‘atītaṃpāhaṃ addhānaṃ jānāmi – saṃvaṭṭi vā loko vivaṭṭi vāti. Anāgataṃpāhaṃ addhānaṃ jānāmi – saṃvaṭṭissati vā loko vivaṭṭissati vāti. Sassato attā ca loko ca vañjho kūṭaṭṭho esikaṭṭhāyitṭhito. Te ca sattā sandhāvanti saṃsaranti cavanti upapajjanti, atthitveva sassatisama’nti. Ayaṃ paṭhamo sassatavādo.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte anekavihiṭṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati. Seyyathidaṃ, ekampi saṃvaṭṭavivaṭṭaṃ dvepi saṃvaṭṭavivaṭṭāni tīṇipi saṃvaṭṭavivaṭṭāni cattāripi saṃvaṭṭavivaṭṭāni pañcapi saṃvaṭṭavivaṭṭāni dasapi saṃvaṭṭavivaṭṭāni, ‘amutrāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto amutra udapādim; tatrāpāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto idhūpapanno’ti. Iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihiṭṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati. So evamāha – ‘atītaṃpāhaṃ addhānaṃ jānāmi saṃvaṭṭi vā loko vivaṭṭi vāti . Anāgataṃpāhaṃ addhānaṃ jānāmi saṃvaṭṭissati vā loko vivaṭṭissati vāti. Sassato attā ca loko ca vañjho kūṭaṭṭho esikaṭṭhāyitṭhito. Te ca sattā sandhāvanti saṃsaranti cavanti upapajjanti, atthitveva sassatisama’nti. Ayaṃ dutiyo sassatavādo.

“Puna caparaṃ, bhante, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte anekavihiṭṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati. Seyyathidaṃ, dasapi saṃvaṭṭavivaṭṭāni vīsampi saṃvaṭṭavivaṭṭāni tiṃsampi

saṃvaṭṭavivaṭṭāni cattālīsampi saṃvaṭṭavivaṭṭāni, ‘amutrāsīm evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto amutra udapādim; tatrāpāsīm evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto idhūpapanno’ti. Iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihiṭaṃ pubbenivāsaṃ anussarati. So evamāha – ‘atītaṃpāhaṃ addhānaṃ jānāmi saṃvaṭṭipi loko vivaṭṭipīti; anāgataṃpāhaṃ addhānaṃ jānāmi saṃvaṭṭissatipi loko vivaṭṭissatipīti. Sassato attā ca loko ca vaṇṇho kūṭaṭṭho esikaṭṭhāyitṭhito. Te ca sattā sandhāvanti saṃsaranti cavanti upapajjanti, atthitveva sassatisama’nti. Ayaṃ tatiyo sassatavādo, etadānuttariyaṃ, bhante, sassatavādesu.

၁၅၆. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ သဿတဝါဒေသု။ တယောမေ၊ ဘန္တေ၊ သဿတဝါဒ။ ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝိသမ္ပိ ဇာတိယော တိသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသဟဿာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတသဟဿာနိ၊ ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုဒဒုက္ခပုဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုဒဒုက္ခပုဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဉ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သော ဧဝမာဟ - ‘အတီတံပါဟံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ - သံဝဋ္ဋိ ဝါ လောကော ဝိဝဋ္ဋိ ဝါတိ။ အနာဂတံပါဟံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ - သံဝဋ္ဋိဿတိ ဝါ လောကော ဝိဝဋ္ဋိဋ္ဌိဿတိ ဝါတိ။ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္စော ကူဠဋ္ဌော ဒေသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော။ တေ စ သတ္တာ သန္ဓေဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ’န္တိ။ အယံ ပဌမော သဿတဝါဒော။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋိ ဒွေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ တီဏိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ စတ္တာရိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ပဉ္စပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ၊ ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုဒဒုက္ခပုဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုဒဒုက္ခပုဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဉ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သော ဧဝမာဟ - ‘အတီတံပါဟံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ သံဝဋ္ဋိ ဝါ လောကော ဝိဝဋ္ဋိ ဝါတိ ။ အနာဂတံပါဟံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ သံဝဋ္ဋိဿတိ ဝါ လောကော ဝိဝဋ္ဋိဋ္ဌိဿတိ ဝါတိ။ သဿတော

အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္စော ကုဋ္ဌဋ္ဌော ဒသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော။ တေ စ သတ္တာ သန္တာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊
အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ'န္တိ။ အယံ ဒုတိယော သဿတဝါဒော။

“ပုန စပရံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဂေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာ
ဓိ ဖုသတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝ
ဋ္ဌာနိ ဝိသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဌာနိ တိသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဌာနိ စတ္တာလီသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဌာနိ၊ ‘အမုတြာသိ’ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါ
တ္ထော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော အမုတြ ဥ
ဒပါဒိ၊ တတြာပါသိ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္ထော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယ
န္တော၊ သော တတော စုတော ဣဂူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဉ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿ
ရတိ။ သော ဧဝမာဟ - ‘အတီတံပါဟံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ သံဝဋ္ဋိပိ လောကော ဝိဝဋ္ဋိပိတိ၊ အနာဂတံပါဟံ အဒ္ဓါနံ ဇာ
နာမိ သံဝဋ္ဋိဿတိပိ လောကော ဝိဝဋ္ဋိဿတိပိတိ။ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္စော ကုဋ္ဌဋ္ဌော ဒသိက
ဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော။ တေ စ သတ္တာ သန္တာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ'န္တိ။ အယံ တတိယော
သဿတဝါဒော၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ သဿတဝါဒေသု။

156. “Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on Eternity View, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, there are these three types of Eternity View.

“Venerable Sir, in this world, a certain sāmāṇa or brāhmaṇa, after striving strenuously, steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the fourth jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way, he can recall many past existences. And what can he recollect?

“He remembers one past existence , or two, or three, or four, or five, or ten, or twenty, or thirty, or forty, or fifty, or a hundred, a thousand, a hundred thousand existences, or many hundred, many thousand, many hundred thousand existences in this way: 'There I was, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffered, and such a life span I had. Passing away from that existence, I was born in another existence. In that (new) exilistence, too, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffercd, and such a life span I had. Passing away from that existence, I was born in this existence.' in this manner, he remembers many a former existence with full characteristic details and related facts (such as names and clans).

“And he says (to himseli) "The world had undergone dissolution; it had undergone formation. I know thus the time that had passed. The world will undergo dissolution; it will

undergo formation I know thus the time to come, too. Atta as well as loka is eternal, barren, as steadfast as a mountain peak, firmly fixed as a gate post. Though these sentient beings pass on from one existence to another, faring on, vanishing (from this existence) and reappearing (in that existence), atta as well as loka remains permanent like things of an unchanging and enduring nature.' This is the first type of Eternity View.

“Furthermore, Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, after striving strenuously, steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the fourth jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way, he can recall many past existences. And what can he recollect ?

“He remembers one cycle of world dissolution and formation, two cycles of world dissolution and formation, three cycles of world dissolution and formation, four cycles of world dissolution and formation, five cycles of world dissolution and formation, ten cycles of world dissolution and formation; he remembers thus: "There I was, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffered, and such a life span I had. Passing away from that existence, I was born in another existence. In that (new) existence, too, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffered, and such a life span I had. Passing away from that existence, I was born in this existence. In this manner, he remembers many a former existence with full characteristic details and related facts (such as names and clans).

"And he says (to himself) "'The world had undergone dissolution; it had undergone formation. I know thus the time that had passed. The world will undergo dissolutions it will undergo formation. I know thus the time to come, too. Atta as well as loka is eternal, barren, as steadfast as a mountain peak, firmly fixed as a gate post. Though these sentient beings pass on from one existence to another, faring on, vanishing (from this existence) and reappearing (in that existence), atta as well as loka remains permanent like things of an unchanging and enduring nature.' This is the second type of Eternity View.

“Furthermore, Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, after striving strenuously steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the fourth jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way, he can recall many past existences. And what can he recollect ?

“He remembers ten cycles of world dissolution and formation, twenty cycles of world dissolution and formation, thirty cycles of world dissolution and formation, forty cycles of world dissolution and formation; he remembers thus: ‘There I was, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasure I enjoyed and such pains I suffered, and such a life span I had. Passing away from that existence, I was born in another existence. In that (new) existence, too, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffered, and such a life span I had. Passing away from that existence, I was born in this existence. In this manner, he remembers many a former existence with full characteristic details and related facts (such as names and clans).

“And he says (to himself) The world had undergone dissolution: it had undergone formation. I know thus the time that had passed. The world will undergo dissolution; it will undergo formation. I know thus the time to come, too. Atta as well as loka is eternal, barren, as steadfast as a mountain peak, firmly fixed as a gate post. Though these sentient beings pass on from one existence to another, faring on, vanishing (from this existence) and reappearing (in that existence), atta as well as loka remains permanent like things of an unchanging and enduring nature.’ This is the third type of Eternity View. Venerable Sir, this exposition on the Eternity View is of the highest excellence.”

၁၅၆။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် သဿတအယူဝါဒတို့၌ တရားကို ဟော၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား သဿတအယူဝါဒတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း -

မြတ်စွာဘုရား ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သောသမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော စတုတ္ထဈာန်သမာဓိကို ရ၏။ ယင်းသို့ (စတုတ္ထ ဈာန်သမာဓိ ဖြင့်) စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့ နိုင်၏။ ဤသည်တို့ ကား အဘယ်နည်း -

တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ကို လည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝ တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝရာပေါင်း များ

စွာတို့ကိုလည်းကောင်း ဘဝထောင်ပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း "ထို (ဘဝ) ၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏"ဟု အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

"လောကသည် ပျက်လည်း ပျက်ခဲ့၏။ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏ဟု အတိတ်ကာလကိုလည်း ငါသိ၏။ လောကသည် ပျက်လည်း ပျက်လတ္တံ့၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု အနာဂတ်ကာလကိုလည်း ငါသိ၏။ အတ္တ သည်လည်းကောင်း လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြဲ၏။ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ ပြေးသွားကုန်၏။ ကျင် လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ (အတ္တနှင့် လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့် တူစွာ အမြဲ ရှိနေသည်သာတည်း"ဟု (ဆို၏)။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော သဿတဝါဒတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်တည်ကြည် ခြင်း (စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိကို ရ၏။ ယင်းသို့ (စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိဖြင့် စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

တစ်ခုသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်ကိုလည်းကောင်း နှစ်ခုသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း သုံးခုသော ပျက်ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း လေးခုသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ငါးခုသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း

--

"ထို (ဘဝ)၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော

အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏"ဟု အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်း ပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးဦးနေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

"လောကသည် ပျက်လည်း ပျက်ခဲ့၏။ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏ဟု အတိတ်ကာလကိုလည်း ငါသိ၏။ လောကသည် ပျက်လည်း ပျက်လတ္တံ့၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု အနာဂတ်ကာလကိုလည်း ငါသိ၏။ အတ္တသည်လည်းကောင်း လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြို့၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထို သတ္တဝါတို့သည်ပင်လျှင် တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ ပြေးသွားကုန်၏။ ကျင်လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ် ကုန်၏။ (အတ္တနှင့်လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့်တူစွာ အမြဲရှိ နေသည်သာတည်း"ဟု (ဆို၏)။ မြတ်စွာဘုရား ဤကား နှစ်ခုမြောက်သော သဿတဝါဒတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်၏ တည်ကြည် ခြင်း (စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိကို ရ၏။ ယင်းသို့ (စတုတ္ထဈာန်သမာဓိဖြင့်) စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေးဦးနေဖူး သော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

ဆယ်ခုသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း နှစ်ဆယ်သော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်း ကောင်း သုံး ဆယ်သော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း လေးဆယ်သော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကို လည်းကောင်း "ထိုဘဝ၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့ သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏။ ထိုငါ သည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိ ခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏"ဟု အခြင်းအရာနှင့် တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးဦးနေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ထိုသူသည် ဤသို့ ဆို၏ -

"လောကသည် ပျက်လည်း ပျက်ခဲ့၏။ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏ဟု အတိတ်ကာလကိုလည်း ငါသိ၏။ လောကသည် ပျက်လည်း ပျက်လတ္တံ့၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု အနာဂတ်ကာလကိုလည်း ငါသိ၏။ အတ္တ သည်လည်းကောင်း လောကသည်လည်းကောင်း မြဲ၏၊ မြို့၏၊ တောင်ထွတ်ကဲ့သို့ တည်၏။ ခိုင်မြဲသော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်၏။ ထို သတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ ပြေးသွားကုန်၏။ ကျင် လည်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်

ကုန်၏။ (အတ္တနှင့်လောကသည်) မြဲသော အရာတို့နှင့်တူစွာ အမြဲရှိနေ သည်သာတည်း"ဟု (ဆို၏)။
မြတ်စွာဘုရား ဤကား သုံးခုမြောက်သော သဿတဝါဒတည်း။

မြတ်စွာဘုရား သဿတဝါဒတို့၌ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားသော ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊
မြင့်မြတ်ပါ၏။

Pubbenivāsānussatiññādesanā ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဒေသနာ
Exposition on Knowledge of Past Existences ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် ဒေသနာ

157. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti
pubbenivāsānussatiññāṇe. Idha, bhante, ekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...
pe... tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte anekavihiṭṭaṃ pubbenivāsaṃ
anussarati. Seyyathidaṃ, ekampi jātiṃ dvepi jātiyo tissopi jātiyo catassopi jātiyo pañcapi jātiyo
dasapi jātiyo vīsampi jātiyo tiṃsampi jātiyo cattālīsampi jātiyo paññāsampi jātiyo jātisatampi
jātiśahassampi jātiśatasahassampi anekepi saṃvaṭṭakappe anekepi vivaṭṭakappe anekepi
saṃvaṭṭavivaṭṭakappe, ‘amutrāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro
evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī evamāyupariyanto, so tato cuto amutra udapādiṃ;
tatrāpāsiṃ evaṃnāmo evaṃgotto evaṃvaṇṇo evamāhāro evaṃsukhadukkhappaṭisaṃvedī
evamāyupariyanto, so tato cuto idhūpapanno’ti. Iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihiṭṭaṃ
pubbenivāsaṃ anussarati. Santi, bhante, devā [sattā (syā.)], yesaṃ na sakkā gaṇanāya vā
saṅkhānena vā āyu saṅkhātum. Api ca, yasmiṃ yasmiṃ attabhāve abhinivutṭhapubbo
[abhinivutṭhapubbo (sī. syā. pī.)] hoti yadi vā rūpīsu yadi vā arūpīsu yadi vā saññīsu yadi vā
asaññīsu yadi vā nevasaññīnāsaññīsu. Iti sākāraṃ sauddesaṃ anekavihiṭṭaṃ pubbenivāsaṃ
anussarati. Etadānuttariyaṃ, bhante, pubbenivāsānussatiññāṇe.

၁၅၇. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒာနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေ။ ဣဓ၊
ဘန္တေ၊ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ၊ ယ
ထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ၊ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော
တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝိသမ္ပိ ဇာတိယော
တိသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတ
သဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာ
မော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုဒဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စု
တော အမုတြ ဥဒပါဒိံ၊ တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုဒဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ

ဝေမာယုပရိယန္တော၊ သော တတော စုတော ဣဂူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဉ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေ နိဝါသံ အနုဿရတိ။ သန္တိ၊ ဘန္တေ၊ ဒေဝါ [သတ္တာ (သျှာ.)]၊ ယေသံ န သက္ကာ ဂဏနာယ ဝါ သင်္ခါနေန ဝါ အာယု သင်္ခါတုံ။ အပိ စ၊ ယသ္မိ ယသ္မိ အတ္တဘာဝေ အဘိနိဝုဋ္ဌပုဗ္ဗော [အဘိနိဝုတ္တပုဗ္ဗော (သီ. သျှာ. ပိ.)] ဟောတိ ယဒိ ဝါ ရူပိသု ယဒိ ဝါ အရူပိသု ယဒိ ဝါ သညီသု ယဒိ ဝါ အသညီသု ယဒိ ဝါ နေဝသညီနာသညီသု။ ဣတိ သာကာရံ သ ဉ္ဇဒ္ဓေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေ။

157. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on knowledge of past existences,

by an exposition which is of the highest excellence.

“Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, after striving strenuously, steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the fourth jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way, he can recall many past existences. And what can he recollect ?

“He roemembers one existence, or two, or three, or four, or five, or ten, or twenty, or thirty, or forty, or fifty, Or a hundred, or a thousand, or a hundred thousand existences, or many cycles of world dissolution many cycles of world formation, many cycles of world dissolution and formation thus: "There I was, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffered, and such a life span I had. Passing away from that existence, I was born in another existence. In that (new) existence, too, such a name I had, such a clan I belonged to, such appsarance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffered, and such a lifespan I had. Passing away from that existence, I was born in this existence. In this manner, he remembers many a fcocrmer existence with full characteristic details and related facts (such as names and clans).

"Venerable Sir, there are Brahmās whose life span cannot be measured in simple numerical figures or mathematically reckoned in tens or hundreds. As a matter of fact, whether the being has passed through existences where there is corporeality or no corporeality, where there is saññā or no saññā, where there is neither saññā nor non- saññā he can recollect all these existences: "There I was, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suflered, and such a life span I had. Passing away from that exisistence, Iwas born in another existence. In that (new) existence, too, such a name I had, such a clan I belonged to, such appearance I had, such food I ate, such pleasures I enjoyed and such pains I suffered, and such a life span I had. Passing away from that

existence, I was born in this existence. In this manner he remembers many a former existence with full characteristic details and related facts (such as names and clans).

‘Venerable Sir, this exposition of the Bhagavā on Knowledge of Past Existences is of the highest excellence.’

၁၅၇။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်သော 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ' ဉာဏ်၌ အကြင်ဒေသနာဖြင့် တရားကို ဟော၏။ ဤဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း (စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိ ကို ရ၏။ ယင်းသို့ (စတုတ္ထဈာန်သမာဓိဖြင့်) စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော ရှေး၌ နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း -

တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုံးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လေးဘဝတို့ ကိုလည်းကောင်း၊ ငါးဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ဘဝတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ များစွာသော ပျက်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များစွာသော ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ များစွာသော ပျက် ကပ်ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ "ထို (ဘဝ)၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက် အပိုင်းအခြားရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဘဝ၌ လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်း အခြားရှိခဲ့၏။ ထိုငါ သည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။"ဟု ဤသို့ အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည် အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌နေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

မြတ်စွာဘုရား အသက်ကို ဂဏန်းချ၍ ရေတွက်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကြင်ဗြဟ္မာတို့၏ အသက်ကို ရေတွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ထိုဗြဟ္မာတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ စင်စစ်သော်ကား ရုပ်ရှိသောဘဝ (အတ္တဘော) ၌ဖြစ်စေ၊ နာမ်ရှိသောဘဝ (အတ္တဘော) ၌ဖြစ် စေ၊ သညာရှိသော ဘဝ (အတ္တဘော) ၌ဖြစ်စေ၊ သညာမရှိသောဘဝ (အတ္တဘော) ၌ဖြစ်စေ၊ ထင်ရှားသော သညာကားမရှိသိမ်မွေ့သော သညာမရှိသည် မဟုတ်သော ဘဝ (အတ္တဘော) ၌ဖြစ်စေ၊ အကြင် အကြင် (ဘဝ) အတ္တဘော၌ အကယ်၍ နေခဲ့ဖူးသည် ဖြစ်အံ့၊ (ဤသို့ဖြစ်သော်) ထိုထိုဘဝ (အတ္တဘော) ၌ ဤသို့ ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏

စသည်ဖြင့် အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးဦးနေဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

မြတ်စွာဘုရား ရှေးဦးဖြစ်ဖူးသော ဘဝကိုအောက်မေ့နိုင်သော 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ' ဉာဏ်၌ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားခဲ့သော ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Cutūpapātāññadesanā စုတူပပါတဉာဏဒေသနာ

Exposition on Knowledge of the Passing away and Arising of Beings စုတူပပါတဉာဏ် ဒေသနာ

158. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti sattānaṃ cutūpapātāññe. Idha, bhante, ekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte dibbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena satte passati cavamāne upapajjamāne hīne paṇīte suvaṇṇe dubbaṇṇe sugate duggate yathākammūpage satte pajānāti – ‘ime vata bhonto sattā kāyaduccaritena samannāgatā vacīduccaritena samannāgatā manoduccaritena samannāgatā ariyānaṃ upavādakā micchādiṭṭhikā micchādiṭṭhikammasamādānā. Te kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapannā. Ime vā pana bhonto sattā kāyasucaritena samannāgatā vacīsucaritena samannāgatā manosucaritena samannāgatā ariyānaṃ anupavādakā sammādiṭṭhikā sammādiṭṭhikammasamādānā. Te kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapannā’ti. Iti dibbena cakkhunā visuddhena atikkantamānusakena satte passati cavamāne upapajjamāne hīne paṇīte suvaṇṇe dubbaṇṇe sugate duggate yathākammūpage satte pajānāti. Etadānuttariyaṃ, bhante, sattānaṃ cutūpapātāññe.

၁၅၈. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏေ။ ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုဿတိ၊ ယထာ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟိနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒာနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တ

တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏေ။

158. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on the knowledge of the passing

away and arising of beings, by an exposition which is of the highest excellence.

“Venerable Sir, in this world, a certain samaṇa or brāhmaṇa, after striving strenuously, steadfastly and perseveringly, with mindfulness and right attentiveness, attains to the fourth jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way, he sees with divine power of sight, which is extremely clear and surpassing the sight of man, beings in the process of passing away and also of arising, inferior or superior beings, beautiful or ugly 'beings, beings with good or bad destinations. He knows beings arising according to their own Kamma action thus:

“Friends, these beings were full of evil conduct in deed, word and thought. They maligned the Ariyas, held wrong views, and performed actions according to wrong views. After death and dissolution of the body, they reappeared in wretched destinations (duggatiṃ) , miserable existences (apāya), states of ruin (vinipāta), realms of continuous suffering (niraya). But friends, there were also those who were endowed with good conduct in deed, word and thought. They did not malign the Ariyas: they held right views and performed actions according to right views. After death and dissolution of the body, they reappeared in good destinations, the happy world of the devas.'

“In this way, with the divine power of sight which is extremely clear, surpassing the sight of man, he sees, beings in the process of passing away and also of arising, inferior or superior beings, beautiful or ugly beings, beings with good or bad destinations, and beings arising according to their own Kamma action.

"Venerable Sir, this exposition on the knowledge of the passing away and arising of beings is of the highest excellence. '

၁၅၈။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို သိသော 'စုတူပပါတ' ဉာဏ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် တရားကို ဟော၏။ ဤဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဤလောက၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍ပ။ ထိုစုတူပပါတဉာဏ်အား လျှောက်ပတ်သော (စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိကို ရ၏။ ယင်းသို့

(စတုတ္ထဈာန်သမာဓိဖြင့်) စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် (တည်မြဲသောအယူ ပြတ်စဲသော အယူတို့မှ) စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါတို့ကို မြင်၏။ ယုတ်ကုန်သော မြတ်ကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အဆင်းမလှကုန်သော ကောင်းသော လားရာရှိကုန်သော မကောင်းသော လားရာ ရှိကုန်သော ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။ "အသျှင်တို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'မနောဒုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကုန်၏။ မှားသော အယူရှိကုန်၏။ မှားသော အယူဖြင့် ပြုသော ကံရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက်ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အသျှင်တို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကား ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ကာယသုစရိုက်' နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'မနော သုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲကုန်၊ မှန်သော အယူရှိကုန်၏။ မှန်သော အယူဖြင့် ပြုသောကံရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏"ဟု သိ၏။

ဤနည်းဖြင့် (တည်မြဲသောအယူ ပြတ်စဲသောအယူတို့မှ) စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော 'ဒိဗ္ဗစက္ခု' ဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါတို့ကို မြင်၏။ ယုတ်ကုန်သော မြတ်ကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အဆင်းမလှကုန်သော ကောင်းသောလားရာ ရှိကုန်သော မကောင်းသော လားရာ ရှိကုန်သော ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

မြတ်စွာဘုရား သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို သိသော 'စုတူပပါတ'ဉာဏ်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။

Iddhividhadesanā ဣဒ္ဓိဝိဓဒေသနာ
Exposition on Supernormal Psychic Powers ဣဒ္ဓိဝိဓ ဒေသနာ

159. “Aparaṃ pana, bhante, etadānuttariyaṃ, yathā bhagavā dhammaṃ deseti iddhividhāsu. Dvemā, bhante, iddhividhāyo – atthi, bhante, iddhi sāsavā saupadhikā, ‘no ariyā’ti vuccati. Atthi, bhante, iddhi anāsavā anupadhikā ‘ariyā’ti vuccati. “Katamā ca, bhante, iddhi sāsavā saupadhikā, ‘no ariyā’ti vuccati? Idha, bhante, ekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā ātappamanvāya...pe... tathārūpaṃ cetosamādhim phusati, yathāsamāhite citte anekavihitam iddhividhaṃ paccañubhoti. Ekopi hutvā bahudhā hoti, bahudhāpi hutvā eko hoti; āvibhāvaṃ

tirobhāvaṃ tirokuṭṭaṃ tiropākāraṃ tiropabbataṃ asajjamāno gacchati seyyathāpi ākāse. Pathaviyāpi ummujjanimuḍḍaṃ karoti, seyyathāpi uḍḍake. Uḍḍakepi abhijjamāne gacchati, seyyathāpi pathaviyaṃ. Ākāsepi pallaṅkena kamati, seyyathāpi pakkhī sakuṇo. Imepi candimasūriye evaṃmahiddhike evaṃmahānubhāve pāṇinā parāmasati parimajjati. Yāva brahmalokāpi kāyena vasaṃ vatteti. Ayaṃ, bhante, iddhi sāsavā saupadhikā, ‘no ariyā’ti vuccati.

“Katamā pana, bhante, iddhi anāsavā anupadhikā, ‘ariyā’ti vuccati? Idha, bhante, bhikkhu sace ākaṅkhati – ‘paṭikūle appaṭikūlasaṅgī vihareyya’nti, appaṭikūlasaṅgī tattha viharati. Sace ākaṅkhati – ‘appaṭikūle paṭikūlasaṅgī vihareyya’nti, paṭikūlasaṅgī tattha viharati. Sace ākaṅkhati – ‘paṭikūle ca appaṭikūle ca appaṭikūlasaṅgī vihareyya’nti, appaṭikūlasaṅgī tattha viharati. Sace ākaṅkhati – ‘paṭikūle ca appaṭikūle ca paṭikūlasaṅgī vihareyya’nti, paṭikūlasaṅgī tattha viharati. Sace ākaṅkhati – ‘paṭikūlaṅca appaṭikūlaṅca tadubhayaṃ abhinivajjetvā upekkhako vihareyyaṃ sato sampajāno’ti, upekkhako tattha viharati sato sampajāno. Ayaṃ, bhante, iddhi anāsavā anupadhikā ‘ariyā’ti vuccati. Etadānuttariyaṃ, bhante, iddhividhāsu . Taṃ bhagavā asesamabhijānāti, taṃ bhagavato asesamabhijānato uttari abhiññeyyaṃ natthi, yadabhijānaṃ aṅgīṃ samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññatara assa yadidaṃ iddhividhāsu.

၁၅၉. “အပရံ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဧတဒနုတ္တရိယံ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဣဒ္ဓိဝိဓာသု။ ဒွေမာ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓာယော - အတ္ထိ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိ သာသဝါ သဥပဓိကာ၊ ‘နော အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။ အတ္ထိ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိ အနာသဝါ အနုပဓိကာ ‘အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။ “ကတမာ စ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိ သာသဝါ သဥပဓိကာ၊ ‘နော အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ? ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဓာယ။ပေ။ တထာရှုပ် စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ၊ ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနဘောတိ။ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ၊ ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ; အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ် တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇနိမုဇံ ကရောတိ၊ သေယျထာပိ ဥဒကေ။ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ၊ သေယျထာပိ ပထဝိယံ။ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ၊ သေယျထာပိ ပက္ခိ သကုဏော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသုရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ အယံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိ သာသဝါ သဥပဓိကာ၊ ‘နော အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။

“ကတမာ ပန၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိ အနာသဝါ အနုပဓိကာ၊ ‘အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ? ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခု သစေ အာကင်္ခတိ - ‘ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ၊ အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ - ‘အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ၊ ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ - ‘ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူ

လေ စ အပ္ပဋ္ဌိကူလသည် ဝိဟရေယျ’န္တိ၊ အပ္ပဋ္ဌိကူလသည် တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ - ‘ပဋ္ဌိကူလေ စ အပ္ပဋ္ဌိကူလေ စ ပဋ္ဌိကူလသည် ဝိဟရေယျ’န္တိ၊ ပဋ္ဌိကူလသည် တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ - ‘ပဋ္ဌိကူလဉ္စ အပ္ပဋ္ဌိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော’တိ၊ ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ အယံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိ အနာသဝါ အနုပဓိကာ ‘အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတဒာနုတ္တရိယံ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓာသု ။ တံ ဘဂဝါ အသေသမဘိဇာနာတိ၊ တံ ဘဂဝတော အသေသမဘိဇာနတော ဥတ္တရိ အဘိညေယျံ နတ္ထိ၊ ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော အဿ ယဒိဒံ ဣဒ္ဓိဝိဓာသု။

159. "Furthermore, Venerable Sir, the Bhagavā teaches the Dhamma on supernormal psychic powers, by an exposition which is of the highest excellence. Venerable Sir, there are two kinds of supernormal psychic powers. Venerable Sir, there is the supernormal psychic power which is blameworthy, harmful and not noble; and there is the supernormal psychic power which is blameless, harmless and noble.

"What, Venerable Sir, is the supernormal psychic power which is blameworthy, harmful and not noble?

"Venerable Sir, a certain samaṇa or brāhmaṇa, after striving strenuously..... attains to the fourth jhāna Concentration. When the mind has become concentrated in this way, he wields a variety of supernormal psychic powers. "

"Being one, he becomes many, and from being many, he becomes one. He becomes visible or invisible at will. He goes through a wall, a rampart or a mountain, unhindered as though going through space. He plunges into or out of the earth as though plunging into or out of water. He walks on water, without sinking, as though on earth. He travels in space, seated cross-legged, like a winged bird. He touches and strokes with his hand the moon and the sun which are so mighty and powerful. He has mastery over his body at will (to reach) even as far as the Brahmā world.

This, Venerable Sir, is the supernormal psychic power which is blameworthy, harmful and not noble.

"And what, Venerable Sir, is the supernormal psychic power which is blameless, harmless and noble?

"Venerable Sir, in this world, if the bhikkhu desires to perceive pleasantness in things that are unpleasant, he dwells perceiving pleasantness even in things that are unpleasant!.

"If the bhikkhu desires to perceive unpleasantness in things that are pleasant, he dwells perceiving unpleasantness even in things that are pleasant".

"If the recluse desires to perceive pleasantness in things that are unpleasant as well as in things that are pleasant, he dwells perceiving only pleasantness in things that are unpleasant as well as in things that are pleasant.

"If the bhikkhu desires to perceive unpleasantness in things that are pleasant as well as in things that are unpleasant, he dwells perceiving only unpleasantness both in things that are pleasant as well as in things that are unpleasant.

"If the bhikkhu desires to remain in equanimity with mindfulness and clear comprehension, towards both unpleasant and pleasant objects, he dwells contemplating on both these objects with equanimity and mindfulness.

"Venerable Sir, this is the supernormal psychic power which is blameless, harmless and noble.

"Venerable Sir, this exposition on the supernormal psychic powers is of the highest excellence. The Bhagavā knows this Dhamma truly and completely in its entirety. There is nothing more to know beyond what the Bhagavā knows.

"There is no one whether samaṇa or brāhmaṇa, who surpasses the Bhagavā in the knowledge of the supernormal psychic powers."

၁၅၉။ မြတ်စွာဘုရား ထို့ပြင် တန်ခိုးအစီအရင်တို့၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်ဒေသနာဖြင့် တရားကို ဟော၏။ ထိုဒေသနာသည် မိမိထက် အလွန်အကဲ မရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား တန်ခိုး အစီအရင်တို့သည် ဤနှစ်ပါး တို့ပါတည်း။

မြတ်စွာဘုရား အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ဘေးရန်နှင့် တကွဖြစ်သော မြတ်၏ဟု မဆိုအပ်သော တန်ခိုးသည် ရှိ၏။

မြတ်စွာဘုရား အပြစ်နှင့် တကွမဖြစ်သော ဘေးရန်နှင့် တကွမဖြစ်သော မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သော တန်ခိုးသည် ရှိ၏။

မြတ်စွာဘုရား အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ဘေးရန်နှင့် တကွဖြစ်သော မြတ်၏ဟု မဆိုအပ်သော တန်ခိုးသည် အဘယ်ပါနည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ပြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းကို စွဲ၍။ပ။ ထိုသို့သဘောရှိသော (စတုတ္ထဈာန်) သမာဓိကို ရ၏။ ယင်း (စတုတ္ထ ဈာန် သမာဓိ ဖြင့်) စိတ်သည် တည်ကြည်လတ်သော် များပြားသော တန်ခိုးအစီအရင်ကို ခံစား၏။

တစ်ယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လာ၏။ ကိုယ်ထင်ရှား ဖြစ်စေ၏။ ကိုယ်ပျောက်စေ၏။ နံရံတစ်ဖက် တံတိုင်းတစ်ဖက် တောင်တစ်ဖက်ကို မထိမငြိဘဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွား၏။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြု၏။ ရေ၌ လည်း မကွဲစေဘဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွား၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက် ကဲ့သို့ သွား၏။ ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်၏။ ဆုပ် ကိုင်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို (မိမိ) အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဤကား အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ဘေးရန်နှင့် တကွဖြစ်သော မြတ်၏ဟု မဆိုအပ်သော တန်ခိုးပါတည်း။

မြတ်စွာဘုရား အပြစ်မရှိသော ဘေးရန်မရှိသော မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သော တန်ခိုးကား အဘယ်ပါနည်း။

မြတ်စွာဘုရား ဤလောက၌ ရဟန်းသည် "စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ မစက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေအံ့"ဟု အကယ်၍ အလိုရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ မစက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

"မစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေအံ့"ဟု အကယ်၍ အလိုရှိသည် ဖြစ်အံ့။ ထိုမစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

"စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌လည်းကောင်း၊ မစက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေအံ့"ဟု အကယ်၍ အလိုရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ မစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ မစက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

"စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌လည်းကောင်း၊ မစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေအံ့"ဟု အကယ်၍ အလိုရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ မစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

"စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ မစက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ အမျှရှုလျက် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင် လျက် နေအံ့" ဟု အကယ်၍ အလိုရှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော အာရုံ၌ အမျှရှုလျက် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် နေ၏။

မြတ်စွာဘုရား ဤကား အပြစ်မရှိသော ဘေးရန်မရှိသော မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သော တန်ခိုးပါတည်း။

မြတ်စွာဘုရား တန်ခိုးအစီအရင် 'ဣဒ္ဓိဝိဓ' တို့၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ထိုဒေသနာ သည် မိမိထက် အလွန်အကဲမရှိ၊ မြင့်မြတ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဒေသနာကို အကြွင်းမဲ့ ပိုင်းခြား၍ သိတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာကို ပိုင်းခြား၍ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ထို့ထက် ပိုလွန်၍ သိဖွယ် သည် မရှိပါ။

တန်ခိုးအစီအရင် 'ဣဒ္ဓိဝိဓညဏ်'တို့၌ (အသျှင်ဘုရားတို့ မသိအပ်သော တရားကို) သိသော မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိညဏ်ရှိသော တစ်ပါးသော သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏ သည်လည်းကောင်း မရှိပါ။

Aññathāsatt huguṇadassanaṃ အညထာသတ္တုဂ္ဂဏဒဿနံ
Other Virtues of the Teacher ဘုရားသျှင်၏ အခြားသောဂုဏ်ကို ပြခြင်း

160. “Yaṃ taṃ, bhante, saddhena kulaputtena pattabbam āradhaviṛiyena thāmaṃ vatā purisathāmena purisaviṛiyena purisaparakkamena purisadhoraṃyena, anupattam taṃ bhagavatā. Na ca, bhante, bhagavā kāmesu kāmāsukhallikānuyogamanuyutto hīnaṃ gammaṃ pothujjanikaṃ anariyaṃ anattasaṃhitam, na ca attakilamathānuyogamanuyutto dukkhaṃ anariyaṃ anattasaṃhitam. Catunnañca bhagavā jhānānaṃ ābhicetasikānaṃ diṭṭhadhammasukhavihārānaṃ nikāmalābhī akicchalābhī akasiraṃlābhī.

၁၆၀. “ယံ တံ၊ ဘန္တေ၊ သဒ္ဓေန ကုလပုတ္တေန ပတ္တဗ္ဗံ အာရဒ္ဓဝီရိယေန ထာမဝတာ ပုရိသထာမေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပုရိသဓောရယေန၊ အနုပ္ပတ္တံ တံ ဘဂဝတာ။ န စ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ကာမေသု ကာမသုခလ္လိ ကာနုယောဂမနုယုတ္တော ဟီနံ ဂမ္ဘံ ပေါထုဇ္ဇနိကံ အနရိယံ အနတ္ထသံဟိတံ၊ န စ အတ္တကိလမထာနုယောဂမနုယုတ္တော ဒုက္ခံ အနရိယံ အနတ္ထသံဟိတံ။ စတုန္နန္တ ဘဂဝါ ဈာနာနံ အဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။

160. " Venerable Sir, whatever (Lokuttara Dhamma) should be attained by an aspirant (for Buddhahood) who has faith and energetic resolution and who is endowed with vigour, manly exertion, manly endeavour, manly strength, and manly endurance to accomplish onerous tasks, the Bhagavā has achieved that(Lokuttara Dhamma).

"The Bhagavā does not indulge in nor is attached to sensuous pleasures, which are low, vulgar, common, ignoble, and unbeneficial. The Bhagavā does not practise self-mortification which is painful, ignoble and unbeneficial.

‘The Bhagavā acquires at will without difficulty and with ease, the four Rūpāvacara Jhānas which are conducive to well-being and happiness in this very life and which transcend the state of Kāmāvacara Consciousness.’

၁၆၀။ မြတ်စွာဘုရား မလျှော့သော လုံ့လရှိသော၊ ခိုင်မြဲသော လုံ့လရှိသော၊ ဘုရားလောင်းတို့၏ အားထုတ်ခြင်း ရှိသော၊ ဘုရားလောင်းတို့၏ ဆောင်အပ်သော ဝန်ကို ဆောင်စွမ်းနိုင်သော၊ သဒ္ဓါတရား ရှိသော ဘုရားလောင်း တို့ ရောက်အပ်သော လောကုတ္တရာတရားသည် ရှိပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို လောကုတ္တရာတရားသို့ အစဉ် ရောက်တော်မူအပ်ပါပြီ။

မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ယုတ်သော၊ ရွာသူတို့ အကျင့်ဖြစ်သော၊ ပုထုဇဉ်တို့ မှီဝဲသော၊ အပြစ်မကင်း သော၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်သော၊ ဝတ္ထုကာမတို့၌ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ကပ်ငြိလျက် အားထုတ်ပြုကျင့်မှုကို ပြုကျင့်တော်မမူပါ။

ဆင်းရဲခြင်းရှိသော အပြစ်မကင်းသော အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်သော မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းဆင်းရဲအောင် အားထုတ် ပြုကျင့်မှုကို အားထုတ်ပြုကျင့်တော်မမူပါ။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကာမာဝစရစိတ်ကို လွန်၍ တည်ကုန်သော မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းရှိကုန် သော လေးပါးသော ရူပါဝစရဈာန်တရားတို့ကို အလိုရှိသည့်အတိုင်း ရတော်မူ၏။ ခက်ခဲခြင်း မရှိ ရတော်မူ၏။ ပင်ပန်းခြင်းမရှိ ရတော်မူ၏။

Anuyogadānappakāro အနုယောဂဒါနပ္ပကာရော
Answers to Different Questions အနုယောဂ ဒါန အပြား

161. “Sace maṃ, bhante, evaṃ puccheyya – ‘kiṃ nu kho, āvuso sārīputta, ahesuṃ atītamaddhānaṃ aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā bhagavatā bhiyyobhiññatarā sambodhiya’nti, evaṃ puttṭho ahaṃ, bhante, ‘no’ti vadeyyaṃ. ‘Kiṃ panāvuso sārīputta, bhavissanti anāgataṃ maddhānaṃ aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā bhagavatā bhiyyobhiññatarā sambodhiya’nti, evaṃ puttṭho ahaṃ, bhante, ‘no’ti vadeyyaṃ . ‘Kiṃ panāvuso sārīputta, atthetarahi aññā samaṇo vā brāhmaṇo vā bhagavatā bhiyyobhiññataro sambodhiya’nti, evaṃ puttṭho ahaṃ, bhante, ‘no’ti vadeyyaṃ.

“Sace pana maṃ, bhante, evaṃ puccheyya – ‘kiṃ nu kho, āvuso sārīputta, ahesuṃ atītamaddhānaṃ aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā bhagavatā samasamā sambodhiya’nti, evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, ‘eva’nti vadeyyaṃ. ‘Kiṃ panāvuso sārīputta, bhavissanti anāgatamaddhānaṃ aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā bhagavatā samasamā sambodhiya’nti, evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, “eva’nti vadeyyaṃ. ‘Kiṃ panāvuso sārīputta, atthetarahi aññe samaṇā vā brāhmaṇā vā bhagavatā samasamā sambodhiya’nti, evaṃ puṭṭho ahaṃ bhante ‘no’ti vadeyyaṃ.

“Sace pana maṃ, bhante, evaṃ puccheyya – ‘kiṃ panāyasmā sārīputto ekaccaṃ abbhanujānāti, ekaccaṃ na abbhanujānātī’ti, evaṃ puṭṭho ahaṃ, bhante, evaṃ byākareyyaṃ – ‘sammukhā metaṃ, āvuso, bhagavato sutaṃ, sammukhā paṭiggahitaṃ – “ahesuṃ atītamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā mayā samasamā sambodhiya’nti. Sammukhā metaṃ, āvuso, bhagavato sutaṃ, sammukhā paṭiggahitaṃ – “bhavissanti anāgatamaddhānaṃ arahanto sammāsambuddhā mayā samasamā sambodhiya’nti. Sammukhā metaṃ, āvuso, bhagavato sutaṃ sammukhā paṭiggahitaṃ – “aṭṭhānametaṃ anavakāso yaṃ ekissā lokadhātuyā dve arahanto sammāsambuddhā apubbaṃ acarimaṃ uppajjeyyumaṃ, netamaṃ ṭhānaṃ vijjatī”ti.

“Kaccāhaṃ, bhante, evaṃ puṭṭho evaṃ byākaramāno vuttavādī ceva bhagavato homi, na ca bhagavantaṃ abhūtena abbhācikkhāmi, dhammassa cānudhammaṃ byākaromi, na ca koci sahadhammiko vādānurvādo [vādānupāto (sī.)] gārayhaṃ ṭhānaṃ āgacchatī’ti? “Taggha tvaṃ, sārīputta, evaṃ puṭṭho evaṃ byākaramāno vuttavādī ceva me hosi, na ca maṃ abhūtena abbhācikkhasi, dhammassa cānudhammaṃ byākarosi, na ca koci sahadhammiko vādānurvādo gārayhaṃ ṭhānaṃ āgacchatī’ti.

၁၆၁. “သစေ ဓံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကို န ခေါ၊ အာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အညေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရာ သမ္မောဓိယ’န္တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ‘နော’တိ ဝဒေယျ။ ‘ကို ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အညေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရာ သမ္မောဓိယ’န္တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ‘နော’တိ ဝဒေယျ။ ။ ‘ကို ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ၊ အတ္ထေတရဟိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော သမ္မောဓိယ’န္တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ‘နော’တိ ဝဒေယျ။

“သစေ ပန မံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ - ‘ကိံ န ခေါ၊ အာဂုသော သာရိပုတ္တ၊ အဟေသုံ အတိတမဒ္ဓါနံ အညေ သမဏာ ဝါ ပြာဟန္တဏာ ဝါ ဘဂဝတာ သမသမာ သမ္မောဓိယ’န္တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ‘ဧဝ’န္တိ ဝဒေယျ။ ‘ကိံ ပနာဂုသော သာရိပုတ္တ၊ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အညေ သမဏာ ဝါ ပြာဟန္တဏာ ဝါ ဘဂဝတာ သမသမာ သမ္မောဓိယ’န္တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ “ဧဝ”န္တိ ဝဒေယျ။ ‘ကိံ ပနာဂုသော သာရိပုတ္တ၊ အတ္ထေတရဟိ အညေ သမဏာ ဝါ ပြာဟန္တဏာ ဝါ ဘဂဝတာ သမသမာ သမ္မောဓိယ’န္တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ ဘန္တေ ‘နော’တိ ဝဒေယျ။

“သစေ ပန မံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ - ‘ကိံ ပနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧကစ္စံ အပ္ပနုဇာနာတိ ၊ ဧကစ္စံ န အပ္ပနုဇာနာတိ’တိ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ဗျာကရေယျ - ‘သမ္မုခါ မေတံ၊ အာဂုသော၊ ဘဂဝတော သုတံ၊ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ - “အဟေသုံ အတိတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ မယာ သမသမာ သမ္မောဓိယ”န္တိ။ သမ္မုခါ မေတံ၊ အာဂုသော၊ ဘဂဝတော သုတံ၊ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ - “ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ မယာ သမသမာ သမ္မောဓိယ”န္တိ။ သမ္မုခါ မေတံ၊ အာဂုသော၊ ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ - “အဋ္ဌာန မေတံ အနဝကာသော ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ”တိ။

“ကစ္စာဟံ၊ ဘန္တေ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဂုတ္တဝါဒီ စေဝ ဘဂဝတော ဟောမိ၊ န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အပ္ပာစိက္ခာမိ၊ ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောမိ၊ န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒနုဝါဒော [ဝါဒနုပါတော (သီ.)] ဂါရယုံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ”တိ? “တဏှ တုံ၊ သာရိပုတ္တ၊ ဧဝံ ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဂုတ္တဝါဒီ စေဝ မေ ဟောသိ၊ န စ မံ အဘူတေန အပ္ပာစိက္ခာသိ၊ ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောသိ၊ န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒနုဝါဒော ဂါရယုံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ”တိ။

161. " Venerable Sir, should anyone ask me "Friend Sāriputta, was there any samaṇa or brāhmaṇa, in times past, who excelled the Bhagavā in Enlightenment? I would say "No, there was not'.

"Venerable Sir, should anyone ask me 'Friend Sāriputta, will there be any samaṇa or brāhmaṇa, in times to come, who will excel the Bhagavā in Enlightenment?" I would say "No, there never will be.'

"Venerable Sir, should anyone ask me 'Friend Sāriputta, is there at the present time any samaṇa or brāhmaṇa, who excels the Bhagavā in Enlightenment? I would say "No, there is not.'

"Venerable Sir, should anyone ask me 'Friend Sāriputta, was there any samaṇa or brāhmaṇa, in times past, who was equal to the Bhagavā in Enlightenment? I would say "Yes, there was.'

"Venerable Sir, should anyone ask me 'Friend Sāriputta, will there be any samaṇa or brāhmaṇa, in times to come, who will be the equal of the Bhagavā in Enlightenment?' I would say 'Yes, there will be.

"Venerable Sir, should anyone ask me 'Friend Sāriputta, is there at the present time, any samaṇa of brāhmaṇa, who is the equal of the Bhagavā in Enlightenment?' I would say, "No, there is not.'

"Venerable Sir, should anyone ask me "Friend Sāriputta, how is that you answer in the affirmative to some questions and in the negative to others?" I would reply 'Friend, I have heard it said by the Bhagavā himself, I have received it from the Bhagavā himself, that there were Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās in the past who were the equal of the present Bhagavā in Enlightenment.'

'Friend, I have heard it said by the Bhagavā himself, I have received it from the Bhagavā himself, that there will be Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās in times to come who will be the equal of the present Bhagavā in Enlightenment.'

"Friend, I have heard it said by the Bhagavā himself, I have received it from the Bhagavā himself, that is not possible for two Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened Bhagavās to arise simultaneously in the same group of world systems.

"How is that, Venerable Sir? Should I be questioned in such a manner and should I reply in the manner described, would I be repeating the teaching as taught by the Bhagavā or would it amount to misrepresenting the Bhagavā with what is not true? Would I be stating the practice in accordance with the Lokuttara Dhamma, or would any doctrine of the Bhagavā be open to censure or criticism because of my explanation?"

In fact, Sāriputta, should you be questioned in such a manner and should you give the reply in the manner described, you would be repeating the Teaching as taught by the Bhagavā; it would not amount to misrepresenting the Bhagavā with what is not true. You would be stating the practice in accordance with the Lokuttara Dhamma and none of the doctrine will be open to censure or criticism because of your explanation.

၁၆၁။ မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ ဤသို့မေးငြားအံ့ -

"ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိရာ အလုံးစုံသောတရားကို သိရာ (အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်) ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိဉာဏ်ရှိကုန်သော တစ်ပါးသော သမဏ

တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်းကောင်း လွန်လေပြီးသောအခါက ရှိဖူးကုန်သ လော"ဟု (အကယ်၍ မေးငြားအံ့)။ ဤသို့ မေးသည်ရှိသော် အသျှင်ဘုရား "မရှိဖူးပါ"ဟု အကျွန်ုပ် ဖြေ ပါအံ့။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိရာ အလုံးစုံသောတရားကို သိရာ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်) ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိဉာဏ်ရှိကုန်သော တစ်ပါးသော သမဏတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်းကောင်း နောင်အခါရှိကုန် လတ္တံ့လောဟု (အကယ်၍ မေးငြားအံ့)။ ဤသို့ မေးသည်ရှိသော် အသျှင်ဘုရား "မရှိလတ္တံ့ပါ"ဟု အကျွန်ုပ် ဖြေပါအံ့။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိရာ အလုံးစုံသောတရားကို သိရာ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်) ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် လွန်ကဲသော အသိဉာဏ်ရှိသော တစ်ပါးသော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း ယခုအခါ ရှိသလောဟု (အကယ်၍မေးငြားအံ့)။ ဤသို့ မေးသည်ရှိ သော် အသျှင်ဘုရား "မရှိပါ"ဟု အကျွန်ုပ် ဖြေပါအံ့။

မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးငြားအံ့ -

"ငါ့သျှင် သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိသော (သမ္မောဓိ) ဉာဏ်၌ မြတ်စွာ ဘုရားနှင့် တူမျှကုန်သော တစ်ပါးသော သမဏတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်းကောင်း လွန်လေပြီးသော အခါက ဖြစ်ဖူးကုန်သလော"ဟု (အကယ်၍မေးငြားအံ့)။ ဤသို့မေးသည်ရှိသော် အသျှင် ဘုရား "မှန်ပါ ရှိ ကုန်၏"ဟု အကျွန်ုပ် ဖြေပါအံ့။

"ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိသော (သမ္မောဓိ) ဉာဏ်၌ မြတ်စွာ ဘုရားနှင့် တူမျှ ကုန်သော တစ်ပါးသော သမဏတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်းကောင်း နောင်အခါ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့လော"ဟု (အကယ်၍မေးငြားအံ့)။ ဤသို့မေးသည်ရှိသော် အသျှင်ဘုရား "မှန်ပါ ရှိကုန်လတ္တံ့"ဟု အကျွန်ုပ် ဖြေပါအံ့။

"ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိသော (သမ္မောဓိ) ဉာဏ်၌ မြတ်စွာ ဘုရားနှင့် တူမျှ ကုန်သော တစ်ပါးသော သမဏတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏတို့သည်လည်းကောင်း ယခုအခါ၌ ရှိကုန် သလော"ဟု (အကယ်၍မေးငြားအံ့)။ ဤသို့မေးသည်ရှိသော် အသျှင်ဘုရား "မရှိပါ"ဟူ၍ အကျွန်ုပ် ဖြေပါအံ့။

မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ ဤသို့ မေးငြားအံ့ -

" အသျှင်သာရိပုတြာသည် အဘယ့်ကြောင့် အချို့ကို ဝန်ခံသနည်း၊ အချို့ကို ဝန်မခံသနည်း"ဟု မေးငြားအံ့၊
ဤသို့ မေးသည်ရှိသော် အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဖြေပါအံ့ -

--

ငါ့သျှင် သစ္စာလေးပါးကို သိရာ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိရာ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်) ၌ ငါနှင့်
တူမျှကုန်သော 'ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိ
တော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လွန်လေပြီးသောအခါက ရှိဖူးကုန်၏ 'ဟူသော စကားတော်ကို
မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာခဲ့ရ၏။ မျက်မှောက်သော်မှ ခံယူခဲ့ရ၏။

သစ္စာလေးပါးကို သိရာ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိရာ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်) ၌ ငါနှင့်တူ မျှ
ကုန်သော 'ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ
ကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် နောင်အခါ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ ' ဟူသော စကားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား၏
မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာခဲ့ရ၏။ မျက်မှောက်တော်မှ ခံယူခဲ့ရ၏။

'တစ်ခုသော လောကဓာတ်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်
မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော ဘုရားနှစ်ဆူတို့သည် မရှေးမနှောင်း ပွင့်ရာသော အကြောင်းသည် မရှိ၊ ထိုဘုရားနှစ်
ဆူ ပြိုင်တူပွင့်ရာသော အကြောင်းသည် မရှိ ' ဟူသော ထိုစကားတော်ကို မြတ်စွာ ဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ
ကြားနာခဲ့ရ၏။ မျက်မှောက်တော်မှ ခံယူခဲ့ရ၏"ဟု (ဖြေပါအံ့)။

အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ဤသို့ မေးသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ဖြေသည်ရှိသော် အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏
တရားတော်ကို ဆိုသောသူလည်း ဖြစ်ပါသလော၊ မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့် စွပ်စွဲရာလည်း
မရောက်ရာသလော၊ လောကုတ္တရာတရားအား လျော်သော အကျင့်တရားများကို ဖြေကြားသူလည်း ဖြစ်ပါ
သလော၊ အကြောင်းယုတ္တိရှိသော မြတ်စွာဘုရားမိန့်ကြားအပ်သည့် စကားသို့ အစဉ်လိုက်သော တပည့်တော်၏
စကားသည် တစ်စုံတစ်ရာ ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အကြောင်းသို့လည်း မရောက်ဘဲ ရှိပါ၏လောဟု (လျှောက်ထား၏)။

သာရိပုတြာ ဤသို့ မေးသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ဖြေသည်ရှိသော် အမှန်အားဖြင့် သင်သည် ငါဘုရား၏ တရားတော်ကို
ဆိုသူလည်း ဖြစ်၏၊ ငါဘုရားကို မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့် စွပ်စွဲရာလည်း မရောက်၊ လောကုတ္တရာ တရား
အားလျော်သော အကျင့်တရားကို ဖြေကြားသူလည်း ဖြစ်၏၊ အကြောင်း ယုတ္တိရှိသော ငါဘုရားမိန့်ကြားအပ်
သည့် စကားသို့ အစဉ်လိုက်သော သင်၏ စကားသည် တစ်စုံတစ်ရာ ကဲ့ရဲ့အကြောင်းသို့လည်း မရောက်ပေဟု
(မိန့်တော်မူ၏)။

162. Evaṃ vutte, āyasmā udāyī bhagavantam etadavoca – “acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante, tathāgatassa appicchatā santuṭṭhitā sallekhatā. Yatra hi nāma tathāgato evaṃmahiddhiko evaṃmahānubhāvo, atha ca pana nevattānaṃ pātukarissati! Ekamekañcepi ito, bhante, dhammaṃ aññatitthiyā paribbājakā attani samanupasseyyuṃ, te tāvatakeneva paṭākaṃ parihareyyuṃ. Acchariyaṃ, bhante, abbhutaṃ, bhante, tathāgatassa appicchatā santuṭṭhitā sallekhatā. Yatra hi nāma tathāgato evaṃ mahiddhiko evaṃmahānubhāvo. Atha ca pana nevattānaṃ pātukarissati”ti!

“Passa kho tvaṃ, udāyī, ‘tathāgatassa appicchatā santuṭṭhitā sallekhatā. Yatra hi nāma tathāgato evaṃmahiddhiko evaṃmahānubhāvo, atha ca pana nevattānaṃ pātukarissati’! Ekamekañcepi ito, udāyī, dhammaṃ aññatitthiyā paribbājakā attani samanupasseyyuṃ, te tāvatakeneva paṭākaṃ parihareyyuṃ. Passa kho tvaṃ, udāyī, ‘tathāgatassa appicchatā santuṭṭhitā sallekhatā. Yatra hi nāma tathāgato evaṃmahiddhiko evaṃmahānubhāvo, atha ca pana nevattānaṃ pātukarissati’”ti!

၁၆၂. ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ အာယသ္မာ ဥဒာယီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ - “အတ္ထရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အပ္ပုတံ၊ ဘန္တေ၊ တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ၊ အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတိ! ဧကမေကဉ္စေပိ ဣတော၊ ဘန္တေ၊ ဓမ္မံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဏော အတ္တနိ သမ နုပဿေယျံ၊ တေ တာဝတကေနဝ ပဋ္ဌာကံ ပရိဟရေယျံ။ အတ္ထရိယံ၊ ဘန္တေ၊ အပ္ပုတံ၊ ဘန္တေ၊ တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။ အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတိ”တိ!

“ပဿ ခေါ တုံ၊ ဥဒာယီ၊ ‘တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ၊ အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတိ’! ဧကမေကဉ္စေပိ ဣတော၊ ဥဒာယီ၊ ဓမ္မံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဏော အတ္တနိ သမနုပဿေယျံ၊ တေ တာဝတကေနဝ ပဋ္ဌာကံ ပရိဟရေယျံ။ ပဿ ခေါ တုံ၊ ဥဒာယီ၊ ‘တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ၊ အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတိ’”တိ!

162. When the Bhagavā had spoken thus, the Venerable Udāyī said these words to the Bhagavā:

“Venerable Sir, marvellous it is, wonderful it is that the Tathāgata is without any craving, is well contented and is free from moral defilements. Mighty as he is, powerful as he is the Tathāgata is unassuming and un-ostentatious. Venerable Sir, if wandering ascetics of other faiths

could find in themselves even just one of these virtues, they would loudly proclaim it round the town with a flourish of banners. Marvellous it is, wonderful it is that the Tathāgata is without any craving is well contented and is free from moral defilements. Mighty as he is, powerful as he is, the Tathāgata is unassuming and un-ostentatious. ”

(The Buddha said:) See, Udāyī, how a Tathāgata is without craving, is well contented and is free from moral defilements. Mighty as he is, powerful as he is, a Tathāgata is unassuming and un-ostentatious. If wandering ascetics of other faiths could find in themselves even just one of these virtues, they would loudly proclaim it round the town with a flourish of banners. See, Udāyī, how a Tathāgata is without any craving, is well contented and is free from moral defilements.

၁၆၂။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော အသျှင်ဥဒါယီသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

"မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုနည်းခြင်းသည် ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းသည် ကိလေသာခေါင်းပါးခြင်းသည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိပါလျက် ကြီးသော အာနုဘော်ရှိပါလျက် မိမိဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြုတော်မမူ။ မြတ်စွာဘုရား ဤဂုဏ်အပေါင်းမှ ဂုဏ်တစ်ခုခုကိုသော်လည်း တစ်ပါးသော အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် မိမိ၌ မြင် ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည် ထိုဂုဏ်မျှဖြင့်ပင် တံခွန်ထူ၍ လှည့်လည်ကုန်ရာ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ အလို နည်းခြင်းသည် ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းသည် ကိလေသာခေါင်းပါးခြင်းသည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိပါလျက် ကြီးသော အာနုဘော်ရှိပါလျက် မိမိဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြုတော်မမူ"ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယီ သင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုနည်းခြင်း ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း ကိလေသာခေါင်းပါးခြင်းကို ရှုလော့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိပါလျက် ကြီးသော အာနုဘော်ရှိပါလျက် မိမိဂုဏ် ကို ထင်ရှားပြုတော်မမူ။ ဥဒါယီ ဤဂုဏ်အပေါင်းမှ ဂုဏ်တစ်ခုခုကိုသော်လည်း တစ်ပါးသော အယူရှိသော ပရိဗိုဇ်တို့သည် မိမိ၌ မြင်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည် ထိုဂုဏ်မျှဖြင့်ပင် တံခွန်ထူ၍ လှည့်လည်ကုန် ရာ၏။ ဥဒါယီ သင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုနည်းခြင်း ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း ကိလေသာ ခေါင်းပါးခြင်းကို ရှုလော့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိပါလျက် ကြီးသော အာနုဘော်ရှိပါလျက် မိမိ ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြုတော်မမူဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

163. Atha kho bhagavā āyasmantaṃ sārīputtaṃ āmantesi – “tasmā tiha tvaṃ, sārīputta, imaṃ dhammapariyāyaṃ abhikkhaṇaṃ bhāseyyāsi bhikkhūnaṃ bhikkhunīnaṃ upāsakānaṃ upāsikānaṃ. Yesampi hi, sārīputta, moghapurisānaṃ bhavissati tathāgate kaṅkhā vā vimati

vā, tesamimaṃ dhammapariyāyaṃ sutvā tathāgate kaṅkhā vā vimati vā, sā pahīyissatī”ti. Iti hidam āyasmā sārīputto bhagavato sammukhā sampasādaṃ pavedesi. Tasmā imassa veyyākaraṇassa sampasādanīyaṃ tveva adhivacananti.

၁၆၃. အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ - “တသ္မာ တိဟ တံ၊ သာရိပုတ္တ၊ ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ အဘိက္ခဏံ ဘာသေယျာသိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခူနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ။ ယေသမ္ပိ ဟိ၊ သာရိပုတ္တ၊ မောဃပုရိ သာနံ ဘဝိဿတိ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ၊ တေသမိမံ ဓမ္မပရိယာယံ သုတွာ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ၊ သာ ပဟိယိဿတိ”တိ။ ဣတိ ဟိဒံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတော သမ္ပုခါ သမ္ပသာဒံ ပဝေဒေသိ။ တသ္မာ ဣမဿ ဝေယျာကရဏဿ သမ္ပသာဒနီယံ တွေဝ အဓိဝစနန္တိ။

163. Then, the Bhagavā advised the Venerable Sāriputta: Therefore, Sāriputta, you should repeatedly keep on giving this discourse to the bhikkhus and the bhikkhunīs, to the laymen and laywomen. Wherever there may be foolish ones (without Magga Knowledge) who entertain doubt and scepticism about the Tathāgata, they will have their doubt and scepticism banished by hearing this discourse.

In this manner, the Venerable Sāriputta declared in the presence of the Bhagavā his faith and confidence in the Bhagavā. Therefore, this discourse in the form of questions and answers is designated as Sampasādanīya Sutta, the discourse which inspires faith.

၁၆၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာကို မိန့်တော်မူ၏။ "သာရိပုတြာ ဤတရား တော်ကို ရဟန်းယောက်ျားတို့အားလည်းကောင်း ရဟန်းမိန့်မတို့အားလည်းကောင်း ဒါယကာတို့အား လည်းကောင်း ဒါယိကာမတို့အားလည်းကောင်း သင်သည် မပြတ်ဟောကြားလေလော့။

သာရိပုတြာ (မဂ်ဖိုလ်မှ) အချည်းနှီးဖြစ်ကုန်သော အကြင်ယောက်ျားတို့အား မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံမှားခြင်း တွေးတောခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုယောက်ျားတို့အား ဤတရားဒေသနာတော်ကို နာရ၍ မြတ်စွာဘုရား၌ ထို ယုံမှား တွေးတောခြင်းသည် (အလိုလို) ပျောက်လတ္တံ့၊ (ထို့ကြောင့် မပြတ်ဟောကြား လေလော့ဟု မိန့်တော် မူ၏)။

ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်၌ ကြည် ညိုခြင်းကို (အကြံကြောင့်) ပြောကြား၏။ ထို့ကြောင့် ဤအမေးအဖြေနှင့်တကွ ဟောကြားအပ်သော တရားတော်၏ အမည်သည် 'သမ္ပသာဒနီယ 'ဟု တွင်သတည်း။

Sampasādanīyasuttaṃ niṭṭhitaṃ pañcamam. သမ္ပသာဒနီယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။
End of Sampasādanīya Sutta, the Fifth Sutta ငါးခုမြောက် သမ္ပသာဒနီယသုတ် ပြီး၏။